

„Zapoj se“

ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM

Domova mládeže a Školní jídelny,

zpracovaný podle zákona č. 561/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů

Zpracovala: PaedDr. Helena Pisarčíková, zástupkyně ředitele školy pro výchovu mimo vyučování
s kolektivem pedagogických pracovníků domova mládeže a vedením školní jídelny

Schválil: PaedDr. Vladimír Šimíček, ředitel školy

Platnost od 1. září 2009

Školní roky 2009/2010 – 2012/2013

Struktura Školního vzdělávacího programu Domova mládeže a Školní jídelny

(dle § 5, odstavce 2, školského zákona)

1) Úvod	str. 3
2) Identifikační údaje	str. 4
3) Prezentace Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23	str. 5
4) Charakteristika domova mládeže a školní jídelny a Školního vzdělávacího programu Domova mládeže a Školní jídelny	str. 6
5) Konkrétní cíle vzdělávání	str. 12
6) Formy a metody vzdělávání – výchovné a vzdělávací strategie	str. 20
7) Obsah vzdělávání a strukturování Školního vzdělávacího programu Domova mládeže a Školní jídelny	str. 25
8) Časový plán vzdělávání	str. 29
9) Podmínky přijímání uchazečů ke vzdělávání, průběhu a ukončování vzdělávání	str. 31
10) Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných	str. 33
11) Materiální podmínky vzdělávání	str. 36
12) Personální podmínky vzdělávání	str. 41
13) Ekonomické podmínky vzdělávání	str. 45
14) Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany	str. 47
15) Vlastní hodnocení Školního vzdělávacího programu Domova mládeže a Školní jídelny	str. 51
16) Závěrečná ustanovení	str. 56
17) Terminologie – vymezení pojmů	str. 57
18) Použité zkratky	str. 60
19) Literatura	str. 61

Příloha č. 1 – Školní řád Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny, v platném znění

Příloha č. 2 – Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok

1) Úvod

Školní vzdělávací program (dále jen ŠVP) s motivačním názvem „Zapoj se“ je dle zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání, ve znění pozdějších předpisů (dále jen školský zákon), § 3 až 5, povinný dokument, který byl vytvořen za společné účasti pedagogických pracovníků domova mládeže a vedení školní jídelny (dále jen domova mládeže).

Je vydáván na čtyřleté období a je určen:

- vedení školy,
- vedení domova mládeže,
- vychovatelům domova mládeže,
- nepedagogickým pracovníkům domova mládeže a Informačního centra školy,
- pracovníkům školní jídelny,
- žákům a žákyním středních škol (dále jen žákům),
- studentům a studentkám vyšších odborných škol (dále jen studentům),
- ostatním pedagogickým a nepedagogickým pracovníkům školy,
- školské radě,
- rodičům,
- veřejnosti,
- vnějším evaluačním orgánům (ČŠI, Jihomoravskému kraji).

V § 7, odstavci 4 školského zákona je uvedeno, že školské zařízení uskutečňuje vzdělávání podle ŠVP, uvedeného v § 5, odstavci 2 školského zákona.

Součástí ŠVP domova mládeže je platný Školní řád Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 (dále jen školy), včetně Vnitřního řádu Domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny.

ŠVP domova mládeže je zveřejněn v Informačním centru školy a na internetové adrese www.sosinformatikybrno.cz.

Poznámka: Pro školské zařízení a tedy i pro domov mládeže a školní jídelnu není a nebude MŠMT vydán žádný Rámcový vzdělávací program. Každé školské zařízení si vytváří vlastní ŠVP, který je následně jejich závazným pedagogickým dokumentem (§ 28, odst. 1., písmeno d) školského zákona).

Školní vzdělávací program chápeme jako inspiraci a otevření nových možností pro vychovatele i žáky, a tak by měl být i všemi zúčastněnými vnímán.

Chápeme ho také jako propagaci našeho domova mládeže.

ŠVP je vyloučen z ochrany práva autorského na základě ustanovení §3, písmeno a) zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

2) Identifikační údaje

1. Právní forma: Příspěvková organizace

Název příspěvkové organizace:	Střední škola informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 (dále jen „příspěvková organizace“)
Sídlo příspěvkové organizace:	Čichnova 23, 624 00 Brno
IČ příspěvkové organizace:	00 380 385
DIČ příspěvkové organizace:	CZ 00 380 385
Identifikační číslo zařízení IZO:	000 380 385
Identifikátor právnické osoby:	600 013 782
Telefon:	541 123 111
Fax:	541 211 750
Adresa příspěvkové organizace:	Brno, Čichnova 23, PSČ 624 00
E-mail (adresa pro dálkový přístup):	Info@sosinformatikybrno.cz
Internetová adresa (webové stránky):	www.sosinformatikybrno.cz
Ředitel (statutární zástupce):	PaedDr. Vladimír Šimíček

Příspěvková organizace byla zřízena 1. dubna 2001 Zřizovací listinou ze dne 21. června 2001 s č. j. 16/8, která byla následně upravena několika dodatky. Nová zřizovací listina byla vydána 16. června 2005 pod č. j. 98/8. Nový název má škola od 1. září 2006.

Příspěvková organizace vykonává činnost střední školy, domova mládeže a školní jídelny. V jejím čele je ředitel.

Kapacita školy je 1390 žáků.

2. Zřizovatel:

Název zřizovatele:	Jihomoravský kraj
Adresa zřizovatele:	Brno, Žerotínovo náměstí 3/5, PSČ 601 82
IČ zřizovatele:	70888337

3. Příspěvková organizace jako **domov mládeže** zajišťuje žákům a studentům celodenní výchovu, ubytování a stravování; její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zejména pak ustanovením § 117, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy k zákonu.

Identifikační číslo zařízení IZO:	110 013 824
Kapacita:	695 lůžek

4. Příspěvková organizace jako **školní jídelna** poskytuje školní stravování; její činnost se řídí zákonem č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), zejména pak ustanovením § 119, ve znění pozdějších předpisů, a prováděcími předpisy k zákonu.

Identifikační číslo zařízení IZO:	110 013 832
Kapacita:	2 000 jídel, probíhá řízení na zvýšení kapacity 2500

jídel.

Prezentace Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23

Střední škola informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 byla zřízena 1. dubna 2001 jako příspěvková organizace Jihomoravského kraje.

Škola je komplexní vzdělávací zařízení (teoretické a praktické vyučování, výchova mimo vyučování, domov mládeže a školní jídelna) s šedesátiletou historií a patří mezi největší školská zařízení v Jihomoravském kraji.

Škola je jedinečnou v oblasti přípravy na povolání v oblastech:

- telekomunikací a informačních technologií,
- telematiky v dopravě,
- poštovníctví a logistiky,
- finančních služeb.

Škola připravuje žáky v sekundárním počátečním odborném vzdělávání na vykonání maturitní zkoušky nebo závěrečné zkoušky ve zvoleném oboru vzdělávání. Mnoho absolventů školy následně pokračuje v terciálním vzdělávání (vysoké školy a vyšší odborné školy). Žákům jsou po dobu vzdělávání poskytovány služby výchovného poradce a školního metodika prevence.

Moderní areál školy v Brně - Komíně se začal budovat v 80. letech 20. století třemi objekty domova mládeže. V dalších objektech areálu začala výuka ve školním roce 1993/1994. Vybudován byl také venkovní sportovní areál. Materiálně technickým vybavením a zařízením se škola řadí mezi nejlepší školy podobného oborového zařízení v České republice a je srovnatelná s podobnými zahraničními vzdělávacími zařízeními. Škola realizuje významné a úspěšné akce (národní a mezinárodní projekty, celostátní kolo Středoškolské odborné činnosti v roce 2001 atd.). Na úseku výchovy mimo vyučování, s aktivní činností interního centra volného času, byly také realizovány výchovně vzdělávací projekty s účastí žáků v zájmových útvarech a v oblastech sportu, kultury, společenského života, prevence sociálně patologických jevů, multikulturní výchovy, environmentální výchovy atd. V oblasti celoživotního vzdělávání byly formou dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP) i nepedagogických pracovníků proškoleny stovky frekventantů.

Škole se tak daří dlouhodobě vytvářet, ve spolupráci se sociálními partnery, dobré podmínky pro její funkci jako centra počátečního odborného vzdělávání i celoživotního vzdělávání, na regionální i nadregionální úrovni, s funkcí centra volného času a s poskytováním komplexních ubytovacích a stravovacích služeb a naplňovat tak strategii školy i její jedinečnost. Nadále budeme tuto koncepci rozvíjet.

Po celou dobu její šedesátileté historie byla její důležitou součástí výchova mimo vyučování, mimoškolní aktivity, domov mládeže a školní jídelna. Máme proto s výchovou mimo vyučování dlouholeté zkušenosti a dosaženo bylo i mnoho úspěchů. V současné době navštěvuje školu více než 1100 žáků a v domově mládeže je ubytováno až cca 695 žáků a studentů z vlastní školy a z dalších středních škol a vyšších odborných škol.

V rámci volných kapacit účelových zařízení vyvíjí škola také doplňkovou činnost v oblasti ubytování, pronájmu, stravování a organizování kulturních nebo sportovních soutěží.

4) Charakteristika domova mládeže a školní jídelny a Školního vzdělávacího programu Domova mládeže a Školní jídelny

a) Charakteristika domova mládeže a školní jídelny

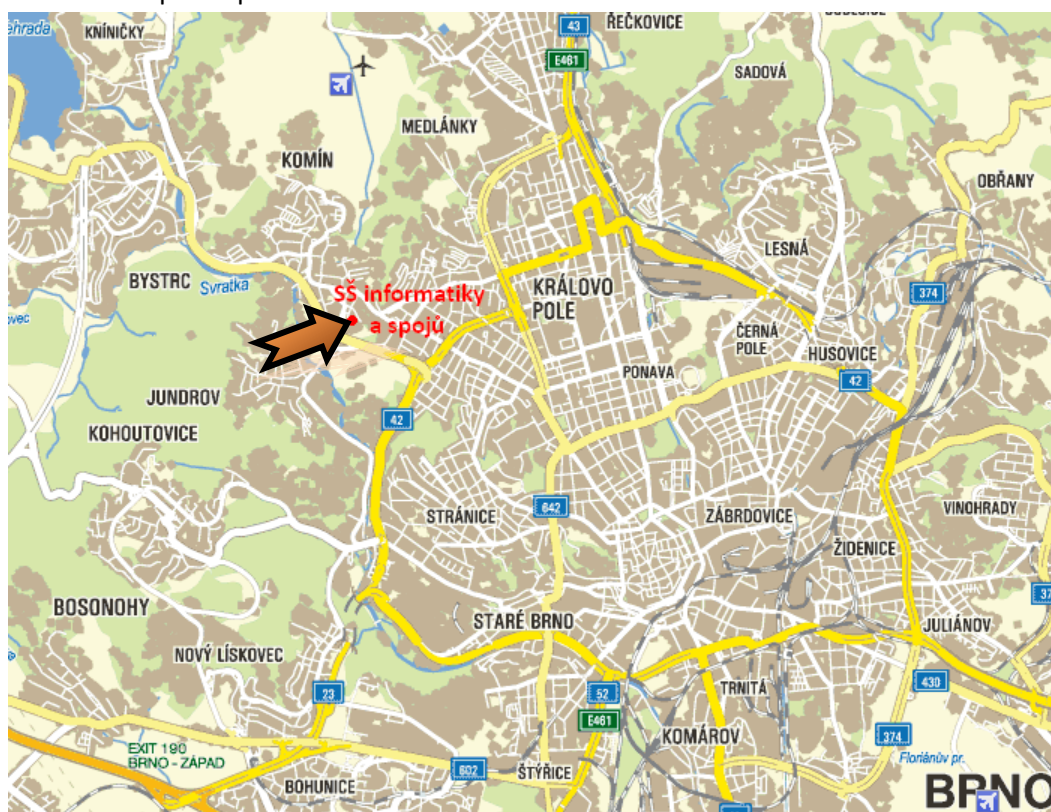
Střední škola informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 (dále jen škola) vykonává rovněž činnost domova mládeže a školní jídelny (dále jen domova mládeže), a to v areálu školy.

Škola je příspěvkovou organizací Jihomoravského kraje.

Domov mládeže je největší školské zařízení tohoto typu v Jihomoravském kraji, výkonové ukazatele jsou dlouhodobě stabilní, cílová kapacita 695 lůžek je využívána.

Poloha:

Areál školy, včetně domova mládeže se nachází nedaleko brněnské přehrady, v klidné a vyhledávané lokalitě městské části Brno - Komín, v dosahu městské hromadné dopravy, cca 15 minut od centra města a hlavního vlakového i autobusového nádraží. Parkoviště (zdarma) je vybudováno pro několik desítek automobilů přímo před areálem.

Školské služby:

Domov mládeže poskytuje školské služby ubytování a stravování pro žáky vlastní školy i ostatních středních škol a studenty vyšších odborných škol v Brně.

Součástí ubytování je výchova a vzdělávání, které vedou k plnohodnotnému využívání volného času podporou volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání, jejichž obsahová náplň je dána v příloze č. 2 - Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů,

Brno, Čichnova 23 je uveden v Ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok.

Ubytování:

Kapacita domova mládeže: 695 lůžek, tedy i ubytovaných (chlapci i dívky)

Objekty domova mládeže: A1, A2 a polovina A3

V domově mládeže je ubytování hotelového typu, to je jeden dvoulůžkový a jeden třílůžkový pokoj se sociálním zařízením (WC a koupelna s dvěma umyvadly a sprchovým koutem) a předsíňkou tvoří jednu ubytovací buňku.

Stravování:

Celodenní školní stravování je zajištěno ve školní jídelně s vlastním stravovacím zařízením. Stravování je součástí ubytování.

Kapacita: 2 000 jídel, probíhá řízení na zvýšení kapacity 2500 jídel.

Kapacita míst ve školní jídelně: 280 míst u stolu

Školní jídelna vaří také stravu pro výdejny jídel dalších středních škol a domovů mládeže v Brně.

Žákům jsou k dispozici rovněž školní bufet a nápojové a občerstvovací automaty ve vestibulu školy.

Organizace domova mládeže:

(§ 3 vyhlášky MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů)

Domov mládeže organizuje zejména **přípravu na vyučování** a nabízí žákům **volnočasové aktivity**. Základní jednotkou výchovně vzdělávací činnosti v domově mládeže je výchovná skupina. Každou skupinu vede jeden vychovatel. Žáci se ubytovávají v pokojích odděleně podle pohlaví. Pro žáky se zdravotním postižením vytváříme dlouhodobě dvě samostatné výchovné skupiny (chlapci a dívky), počet žáků a studentů je shodný s počtem žáků ve třídě školy samostatně zřízené pro žáky se

zdravotním postižením (dle vyhlášky č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů).

Domov mládeže je rozdělen na část, kde převažují dívky (vedoucí vychovatelka p. Bc. Danuše Doubková) – DM č. 1 a na část pro chlapce (od školního roku 2010/2011 vedoucí vychovatelka p. Marcela Mikolášová) – DM č. 2.

Dle vyhlášky MŠMT ČR č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů, § 3 a s přihlédnutím k organizaci a uspořádání Domova mládeže Střední školy informatiky a spojů, zvýšil ředitel školy nejvyšší počet žáků ve výchovné skupině až na 33 žáků a studentů.

Výsledný maximální počet výchovných skupin v domově mládeže je až cca 23 výchovných skupin, se kterými pracují 2 vedoucí vychovatelé a až 22 vychovatelů. V centru volného času pracuje s ubytovanými i neubytovanými žáky ještě až 3,8 vychovatelů a 1,8 knihovnic, vše v přepočteném stavu. Centrum volného času je od šk. roku 2010/2011 rozděleno na kulturní sekci (vede VV DM č. 1 Bc. Danuše Doubková) a sportovní sekci (vede VV DM č.2 p. Marcela Mikolášová). Informační centrum je přímo řízeno ZŘ VMV PaedDr. Helenou Pisarčíkovou. Všichni vychovatelé jsou kvalifikovaní. Na hlavní výchovatelně pracují střídavě 2 recepční v dopoledních a odpoledních hodinách (1,4 úvazku v přepočteném stavu). Noční službu v DM č. 1 a č. 2 pomáhají vychovateli ve službě střídavě zajišťovat 2 pomocníci vychovatele (1,1 úvazku v přepočteném stavu). Domov mládeže, včetně centra volného času řídí zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování PaedDr. Helena Pisarčíková.

Provoz domova mládeže je zajištěn od neděle (od 17,00 hodin) do pátku (do 16,00 hodin). Zletilí žáci mohou požádat ředitele školy o ubytování v domově mládeže i o víkendech a státních svátcích, viz smlouva o ubytování a stravování pro zletilé žáky.

Školní matrika (evidence žáků a studentů):

Školní matrika školského zařízení je vedena dle § 28, odstavce 3, 4, 5 a 10, školského zákona, ve znění pozdějších předpisů a dle vyhlášky MŠMT č. 364/2005 Sb., o vedení dokumentace škol a školských zařízení a školní matriky a o předávání údajů z dokumentace škol a školských zařízení a ze školní matriky, ve znění pozdějších předpisů.

- Domov mládeže – školní matrika vedena elektronicky v programu KARAS, verze 8.23
- Školní jídelna - školní matrika vedena elektronicky v programu ProVIS - Stravné
- Školní knihovna - údaje vedeny elektronicky v programu CLAVIUS

Elektronické údaje jsou v daném časovém období v domově mládeže převedeny do listinné podoby s podpisy příslušných odpovědných pracovníků domova mládeže.

Pedagogická dokumentace:

- Osobní spis žáka (studenta)
- Přihláška do domova mládeže
- Přihláška ke stravování
- Deník výchovné skupiny
- Deník zájmového útvaru
- Denní záznam
- Školní vzdělávací program Domova mládeže a Školní jídelny s motivačním názvem „Zapoj se“
- Roční výchovný a vzdělávací plán úseku výchovy mimo vyučování

- Měsíční plán úseku výchovy mimo vyučování
- Týdenní plán výchovné skupiny
- Jídelníček
- Ostatní písemná dokumentace

Ve školní matrice a pedagogické dokumentaci jsou vedeny jen osobní údaje dle § 28, odstavce 3 školského zákona. Používání a uchování osobních údajů ze školské matriky a z pedagogické dokumentace pro účely domova mládeže a školní jídelny je v souladu s ustanovením zákona č. 101/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů a dle vnitřních směrnic ředitele školy. Jsou k nim uváděny skartační značky. Osobní údaje žáků výchovné skupiny jsou ve vychovatelných domova mládeže uloženy v uzamykatelné skříňce.

Školní matrika školní jídelny je vedena v Rejstříku strávníků v PC (program Vis Plzeň) v kanceláři evidence stravy.

Údaje jsou získávány: - z přihlášek ke stravování na příslušný školní rok,
- od vychovatelů (vedou školní matriku ubytovaných žáků),
- ze studijního oddělení (školní matrika žáků Střední školy informatiky a spojů).

Rejstřík strávníků obsahuje: jméno a příjmení,
datum narození, rodné číslo,
třída, evidenční číslo, kategorie,
účetní skupina, trvalý pobyt, telefon,
číslo bankovního účtu, heslo, e-mailová adresa,
číslo čipu, (**některé informace jsou nepovinné**).

Část informací z rejstříku strávníků je v přihláškách ke stravování, které jsou založené v šanonech a archivované. Přihlášky ke stravování vyplňují žáci Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, žáci jiných škol, kteří jsou u nás ubytováni a žáci Střední průmyslové školy chemické, Brno, Vranovská 65.

Rejstřík strávníků v PC se stále aktualizuje a tato aktualizovaná data jsou archivována průběžně na disku PC a flash disku (mimo PC), ale nejsou uchovávány v tištěné podobě. Archivovaná data se stále přepisují aktuálnějšími.

Strávníky školní jídelny jsou:

- žáci Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23
- žáci jiných škol,
- zaměstnanci Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23
- stravníci z akcí na škole (ubytování hosté, účastníci akcí z pronájmů atd.),
- firmy (smlouvy o stravování),
- školní stravování – odvoz stravy (smlouvy o stravování).

b) Charakteristika Školního vzdělávacího programu domova mládeže

Školní vzdělávací program domova mládeže je definován v § 5, školského zákona, ve znění pozdějších předpisů.

Účel domova mládeže je definován v § 2, vyhlášky MŠMT č. 108/2005 o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, ve znění pozdějších předpisů.

Školní vzdělávací program domova mládeže vychází ze zásad a cílů vzdělávání stanovených v § 2,

školského zákona. Základním kritériem jeho hodnocení je potom zejména účinnost podpory osobnosti žáka a studenta a dosahování cílů vzdělávání ze strany domova mládeže. Školní vzdělávací program domova mládeže odpovídá podmínkám, za kterých byly domov mládeže a školní jídelna zařazeny do školského rejstříku.

Domov mládeže naší školy poskytuje žákům vlastní střední školy, ostatních

středních škol a studentům vyšších odborných škol ubytování, výchovně vzdělávací činnost navazující na výchovně vzdělávací činnost středních škol a vyšších odborných škol a zajišťuje těmto žákům stravování. Domov mládeže vede žáky a studenty k plnohodnotnému využívání volného času formou zájmových činností a rozvíjí tak jejich klíčové kompetence a funkční gramotnost.

ŠVP domova mládeže navazuje na ŠVP oborů vzdělávání Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 (Digitální technika a multimédia, Telematika v dopravě, Informační technologie, Inteligentní sítě a zařízení, Elektromechanik, Mechanik elektronik se zaměřením na informační technologie, Logistika, Poštovní a finanční služby, Bankovníctví a pojišťovnictví) i ostatních cca 35ti středních škol a vyšších odborných škol z Brna, ze kterých jsou ubytováni žáci a studenti.

Základní podmínky pro uskutečnění ŠVP domova mládeže

Školní vzdělávací program pro domov mládeže dle § 5, odstavce 2 školského zákona dále popisuje materiální, personální a ekonomické podmínky a podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, za nichž se vzdělávání v domově mládeže zajišťuje. Podkladem pro jejich stanovení je platná školská legislativa a konkrétní požadavky, vyplývající z cílů a obsahu vzdělávání. Tyto podmínky jsou nezbytnými podmínkami vzdělávání. Příznivé prostředí je jedním ze základů pro vzdělávání a motivaci k učení jako celoživotní nezbytnosti. Pouze jejich ucelený soubor umožní úspěšnou realizaci ŠVP domova mládeže a dosažení stanovených cílů a výsledků vzdělávání.

Žákovská samospráva – v domově mládeže je volená žákovská samospráva, která umožňuje participaci žáků na vzdělávání v domově mládeže a centru volného času.

ŠVP domova mládeže navozuje i **spolupráci se zákonnými zástupci** (rodiči) žáků. Domov mládeže se zaměří na konstruktivní dialog s rodiči (dotazníky, třídní schůzky, webové stránky školy, telefon, e-mail atd.), na včasné projednání všech výchovných problémů a všech příznaků, které by naznačovaly, že se žák necítí v domově mládeže dobře a bezpečně. Cílem přístupu rodičů i domova mládeže k této problematice by měl být **„spokojený a slušný žák“**. Žák musí cítit, že domov mládeže i rodiče jsou ve shodě a že ho všemožně podporují v jeho úsilí a učení.

Školní stravování se řídí školským zákonem, § 121, odstavec 2 a vyhláškou MŠMT 107/2005 Sb., o školním stravování, vše ve znění pozdějších předpisů.

Účel školní jídelny:

Hlavním účelem zařízení školní jídelny je kvalitní zajištění stravování žáků po dobu jejich pobytu ve škole a v domově mládeže, stravování zaměstnanců škol a školských zařízení a stravovací služby pro další osoby, a to za úplatu.

Ve školní jídelně jsou podávána:

- hlavní jídla – obědy a večeře,
- doplňková jídla – snídaně (včetně přesnídávek a svačiny),
- v případě zájmu druhé večeře.

Pitný režim je zajištěn vlastní jídelnou v době výdeje celodenního stravování v kombinaci teplých a studených nápojů (teplé čaje, studené ovocné a multivitaminové nápoje).

Doplňkové občerstvení je zajišťováno provozem kantýny od 8,30 do 15,30 hodin a od 17,00 do 18,30 hodin (doplnění pitného režimu, svačiny).

Doplňková činnost – režim stravování cizích strávníků je prostorově a dle možností i časově oddělen.

5) Konkrétní cíle vzdělávání

Cíle vzdělávání jsou společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezuji strategie výchovy a výuky, výstupy a výsledky vzdělávání.

Vytýčení a formulování cílů usnadňuje volbu efektivních výchovných a vzdělávacích strategií a prostředků k jejich dosažení. Jasná formulace cíle vzdělávání je také základním předpokladem pro jeho pozdější hodnocení (zda bylo cíle vzdělávání dosaženo).

Srozumitelně formulovaný cíl ve zveřejněném ŠVP plní i motivační a informační roli pro žáky, studenty, zákonné zástupce atd.

Zásady a cíle vzdělávání jsou definovány ve školském zákoně, v § 2:

Zásady vzdělávání jsou v odstavci 1:

- a) rovný přístup každého státního občana České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ke vzdělávání bez jakékoli diskriminace z důvodu rasy, barvy pleti, pohlaví, jazyka, víry a náboženství, národnosti, etnického a sociálního původu, majetku, rodu a zdravotního stavu nebo jiného postavení občana,
- b) zohledňování vzdělávacích potřeb jednotlivce,
- c) vzájemná úcta, respekt, názorová snášenlivost, solidarita a důstojnost všech účastníků vzdělávání,
- d) bezplatné základní a střední vzdělávání občanů České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie ve školách, které zřizuje stát, kraj, obec nebo svazek obcí,
- e) svobodné šíření poznatků, které vyplývají z výsledků soudobého stavu poznání světa a jsou v souladu s obecnými cíli vzdělávání,
- f) zdokonalování procesu vzdělávání na základě výsledků dosažených ve vědě, výzkumu a vývoji a co nejširší uplatňování účinných moderních pedagogických přístupů a metod,
- g) hodnocení výsledků vzdělávání vzhledem k dosahování cílů vzdělávání stanovených tímto zákonem a vzdělávacími programy,
- h) možnosti každého vzdělávat se po celou dobu života při vědomí spoluodpovědnosti za své vzdělávání.

Obecné cíle vzdělávání jsou v odstavci 2:

- a) rozvoj osobnosti člověka, který bude vybaven poznávacími a sociálními způsobilostmi, mravními a duchovními hodnotami pro osobní a občanský život, výběr povolání nebo pracovní činnosti, získávání informací a učení se v průběhu celého života,
- b) získávání všeobecného vzdělání nebo všeobecného a odborného vzdělání,
- c) pochopení a uplatňování zásad demokracie a právního státu, základních lidských práv a svobod spolu s odpovědností a smyslem pro sociální soudržnost,
- d) pochopení a uplatňování principu rovnosti žen a mužů ve společnosti,
- e) utváření vědomí národní a státní příslušnosti a respektu k etnické, národnostní, kulturní, jazykové a náboženské identitě každého,
- f) poznávání světových a evropských kulturních hodnot a tradic, pochopení a osvojení zásad a pravidel vycházejících z evropské integrace jako základu pro soužití v národním a mezinárodním měřítku,
- g) získání a uplatňování znalostí o životním prostředí a jeho ochraně vycházejících ze zásad trvale udržitelného rozvoje a o bezpečnosti a ochraně zdraví.

Vzdělávání je zaměřeno na budoucnost, má cíle a lze ho proto projektovat. Výchovně vzdělávací (pedagogické) působení v domově mládeže naplňuje specifickými prostředky zejména tyto obecné cíle vzdělávání:

- harmonický rozvoj osobnosti žáků a studentů,
- podpora a rozvoj jejich učení a poznávání,
- podpora kritického myšlení,
- osvojení základních hodnot demokratické společnosti,
- získávání osobní samostatnosti a schopnosti projevit se jako samostatná osobnost, která komunikuje s ostatními a působí na své okolí,
- podpora přípravy na vyučování,
- rozvoj verbální a neverbální komunikace,
- schopnost týmové práce atd.

Obecné cíle vzdělávání je nutné doplnit o cíle specifické pro výchovu mimo vyučování, včetně domova mládeže:

- výchova k smysluplnému využívání volného času,
- zájmová činnost,
- dostatek námětů pro naplňování volného času v nabídce volnočasových aktivit,
- zaměření výchovně vzdělávacích projektů.

Cíle výchovného a vzdělávacího působení jsou obtížně vyhodnotitelné, ale umožňují stanovit, zda jsou:

- smysluplné (mají skutečný význam pro žáky a jejich osobní rozvoj),
- hodnotitelné (lze poznat, zda výsledky odpovídají záměru),
- akceptovatelné (přijatelné pro jednotlivce, skupinu a okolí),
- reálné (jsou reálně uskutečnitelné a dosažitelné),
- termínované (jsou proveditelné ve vymezeném čase).

Pedagogické působení a podpora žáků v našem domově mládeže a centru volného času směřuje k tomu, aby žáci byli v domově mládeže spokojeni, cítili se bezpečně, byli úspěšní a slušní a vybavení klíčovými kompetencemi a funkční gramotností (čtenářská, mediální, informační, finanční gramotnost atd.).

V domově mládeže je pro žáky zřízena poradna zástupce ředitele – výchovného poradce, která je v provozu 1 x týdně, od 15 do 18 hodin, pro všechny žáky domova mládeže.

Klíčové kompetence

Činnost domova mládeže (součást vzdělávací soustavy) bude směřovat k rozvoji a získávání kompetencí.

Kompetence – cílem vzdělávání není jen osvojení poznatků a dovedností, ale také vytvoření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání (schopnosti, znalosti, dovednosti, postoje a hodnotové orientace). Formálně se dělí na klíčové kompetence a odborné kompetence (dříve odborná kvalifikace).

Klíčové kompetence (KK) – integrované vzdělávací cíle jsou požadavky na vzdělání, zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné, jsou to soubory činnostně zaměřených a prakticky využitelných postupů (výsledků vzdělávání) a lze je chápat jako integrované (sdružené) dílčí vzdělávací cíle. Představují soubor znalostí rozvinutých do schopností a ověřených dovednostmi, které jedinec využívá v praxi, projevujících se v postojích a hodnotových orientacích. Nabytí klíčových kompetencí by se mělo projevit v produktivitě práce, v zaměstnanosti, rychlé rekvalifikaci a v konkurenceschopnosti na evropském trhu práce.

Komplexní výchovně vzdělávací působení – jednou činností (aktivitou) budeme rozvíjet a upevňovat pravděpodobně více klíčových kompetencí a proto nebudeme u každé jednotlivé činnosti (aktivity) zmíněné v ŠVP formulovat konkrétní klíčové kompetence. Budeme však uvádět, rozvoj kterých klíčových kompetencí bude u konkrétní činnosti (aktivitě) prioritní.

Ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže není závazným cílem pedagogického procesu klíčové kompetence naplnit (naučit), pouze je posilovat a rozvíjet.

V neformálním a informálním vzdělávání nejsou stanovené vzdělávací standardy, ale vzdělávání je založeno na zájmech jedince, na neformálním působení pedagogického pracovníka – vychovatele. Výsledky jsou proto obtížně hodnotitelné.

V domově mládeže je klíčovou osobností ve výchově, kromě rodičů, vychovatel. Vychovatelé vychází z vědomostí žáků, které se snaží rozvinout do schopností a dovedností, ústících v určité postoje a hodnotové orientace, tzv. klíčové kompetence.

Vychovatel je žákům průvodcem na cestě vzděláváním, inspiruje je a také zaručuje určitá pravidla a řád. Jeho úkolem je nabízet žákům bohatý a pestrý program, podporovat jejich tvořivost a aktivitu a respektovat jejich individualitu. Je nutné neustále usilovat o harmonizaci mezilidských vztahů v celém domově mládeže i ve výchovné skupině, zaměřit se na slušné chování žáků, rozvíjet jejich samostatnost, schopnost kooperace a týmové práce, vést žáky k pozitivnímu myšlení.

V souladu s Minimálním preventivním programem školy organizovat co největší počet volnočasových aktivit, jako prevenci sociálně patologických jevů. V rámci možností preventivně předcházet kázeňským problémům, popřípadě včas informovat zákonné zástupce o závažnějších přestupcích či o celkovém zhoršení chování žáků.

Žádoucí je podporovat žáky v učení, v účasti v různých soutěžích, vést je k ekologickému myšlení (separace odpadu), vydávat žakovský časopis, pořádat výstavky žakovských prací, pořádat různé sportovní turnaje, v návaznosti na získané školní znalosti pomáhat a vést žáky v jejich dalším rozvoji (např. vyhledáváním dalších informací, zpracováváním vzdělávacích projektů), snažit se zapojit žáky do života a chodu domova mládeže, do žakovské samosprávy a tak celkově rozvíjet mimoškolní činnost žáků. Vzájemná spolupráce vychovatelů se zákonnými zástupci a pedagogickými pracovníky škol, ze kterých jsou ubytovaní žáci, musí být samozřejmostí.

Cíle středního odborného vzdělávání

Cíle středního vzdělávání vychází z celoživotně pojatého a na principu znalostní společnosti vybudovaného konceptu vzdělávání, ve kterém je vzdělávání cestou i nástrojem rozvoje lidské osobnosti.

Teoretickým východiskem cílů středního vzdělávání je koncept čtyř cílů vzdělávání pro 21. století (viz Učení je skryté bohatství, UNESCO „Vzdělávání pro 21. století“, PF UK, Praha 1997). V souladu s tím je obecným cílem středního vzdělávání (i odborného) připravit žáka na úspěšný, smysluplný a odpovědný osobní, občanský i pracovní život v podmínkách měnícího se světa. Na školní vzdělávání navazuje celoživotní vzdělávání. Jedná se tak o permanentní proces učení.

Při výchovně vzdělávací činnosti, jejím obsahovém strukturování a jednotlivých aktivitách budeme proto vycházet ze **čtyř základních pilířů učení**:

a) **Učit se poznávat**, tj. rozvinout dovednosti potřebné k učení:

- získávat vědomosti, dovednosti potřebné k učení,
- prohloubit poznatky o světě,
- učit se objevovat nové poznatky,
- rozvoj základních myšlenkových operací, paměti, schopnosti koncentrace,
- řešit problémy,
- rozvoj dovedností k celoživotnímu učení atd.

b) **Učit se pracovat a jednat** – učit se „jak na to“, to je naučit se tvořivě zasahovat:

- naučit se aktivně a tvořivě zasahovat do prostředí, které žáky obklopuje,
- rozvoj aktivního přístupu žáků k pracovnímu životu a profesní kariéře, včetně schopnosti přizpůsobit se změnám na trhu práce,
- učit se zodpovědnému přístupu žáků k samostatné i týmové práci, učit se komunikovat,
- učit se správně odhadnout své schopnosti a možnosti,
- rozvoj dovedností vyjednávat, diskutovat o případném kompromisu, k obhájení svého stanoviska i přejímání stanoviska jiných,
- získávat různé dovednosti a návyky potřebné pro život atd.

c) **Učit se být**, to je rozumět vlastní osobnosti:

- rozumět vlastní osobnosti a jejímu utváření,
- jednat v souladu s obecně přijímanými morálními hodnotami,
- jednat s osobní zodpovědností, sebehodnocením a sebereflexí,
- rozvíjet tělesné a duševní schopnosti a dovednosti,
- utvářet a kultivovat svobodné, kritické a nezávislé myšlení, úsudek a rozhodování,
- přijímání odpovědnosti žáků za vlastní jednání a chování,
- kultivovat a rozvíjet emoční prožívání (empatii), včetně prožívání a vnímání estetického,
- rozvíjet kreativitu,
- rozvíjet volní vlastnosti,
- rozvíjet specifické vlastnosti a nadání žáků,
- budovat hodnotový systém,
- pěstovat zdravý životní styl apod.

d) **Učit se žít společně**, to je učit se žít s ostatními:

- učit se žít s ostatními a spolupracovat s nimi,

- pracovat jako člen týmu (kolektivu),
- podílet se na životě společnosti a nalézt v ní své místo,
- respektovat lidský život a jeho trvání jako nejvyšší hodnotu,
- vytvářet úctu k živé i neživé přírodě, vést k ochraně a zlepšování životního prostředí,
- ve vztahu k jiným lidem se oprostit od předsudků, xenofobie, intolerance, rasismu, agresivního nacionalismu, náboženské a jiné nesnášenlivosti,
- osvojit si pravidla slušného chování a chovat se v souladu s morálními zásadami a právními normami,
- rozvíjet komunikativní dovednosti potřebné pro život pracovní, rodinný a společenský,
- rozvíjet porozumění s jinými lidmi,
- rozvíjet poznání, že všichni máme práva, ale i povinnosti atd.

Vzdělávání směřuje v souladu s cíli středního (i odborného) vzdělávání k osvojení klíčových kompetencí a odborných kompetencí.

Klíčové kompetence, které žák získává a rozvíjí:

1. Kompetence k učení

Vzdělávání směřuje k tomu, aby se žáci a absolventi efektivně učili, vyhodnocovali dosažené výsledky a pokrok a reálně si stanovovali potřeby a cíle dalšího vzdělávání, to znamená, že by měli:

- mít pozitivní vztah k učení a vzdělávání,
- ovládat různé techniky učení,
- vytvořit si vhodný studijní režim a studijní podmínky,
- uplatňovat různé způsoby práce s textem (studijní a analytické čtení),
- vyhledávat a zpracovávat informace, být čtenářsky gramotní,
- s porozuměním poslouchat mluvené projevy (výklad, přednášku, proslov, prezentaci atd.),
- pořizovat si poznámky z mluveného projevu, textu atd.,
- využívat ke svému učení různé informační zdroje,
- sledovat a hodnotit pokrok při dosahování cílů svého učení a přejímat hodnocení výsledků svého učení od jiných lidí, odhalovat příčiny školní neúspěšnosti,
- znát možnosti svého dalšího vzdělávání atd.

2. Kompetence k řešení problémů

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni soustavně řešit běžné problémy (pracovní i osobní), to znamená, že by měli:

- porozumět zadání úkolu a určit problém, umět řešit problém, navrhnout způsob řešení a zdůvodnit jej,
- uplatňovat při řešení problému metody myšlení (logické, matematické, empirické) a myšlenkové operace,
- rozlišovat správné a nesprávné řešení problému a nést odpovědnost za následky řešení,
- netrvat jen na jednom řešení,
- učit se být flexibilní,
- volit prostředky a způsoby (pomůcky, studijní literaturu, metody a techniky) vhodné pro řešení problému,
- využívání zkušeností a vědomostí,
- spolupracovat při řešení problému v týmu,
- nevyhýbat se problémům atd.

3. Komunikativní kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli schopni se správně vyjadřovat v písemné a ústní formě a v různých pracovních, učebních a životních situacích, to znamená, že by měli:

- rozvíjet bohatou slovní zásobu,
- vyjadřovat se přiměřeně účelu jednání a v projevech mluvených i psaných se vhodně prezentovat, posilovat sebedůvěru,
- umět nejen mluvit, ale i naslouchat,
- formulovat své myšlenky srozumitelně, souvisle a jazykově správně a kultivovaně,
- účastnit se aktivně diskusí, formulovat a obhajovat své názory a postoje, mít právo vyjádřit svůj názor,
- zpracovávat dokumenty i souvislé texty na běžná i odborná témata,
- zaznamenávat údaje z textů a projevů (přednášek, diskusí, porad atd.),
- vyjadřovat se a vystupovat dle zásad kultury projevu a chování,
- ovládat verbální i neverbální komunikaci,
- komunikovat nejméně v jednom cizím jazyce,
- chápat výhody znalosti cizích jazyků pro pracovní i životní uplatnění,
- dosáhnout jazykové způsobilosti pro odbornou kvalifikaci (rozumět běžné odborné terminologii),
- schopnost mediální komunikace atd.

4. Personální a sociální kompetence

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi byli připraveni stanovit si své cíle osobního rozvoje v oblasti pracovní i zájmové, pečovat o své zdraví, přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů, to znamená, že by měli:

- posuzovat reálně své fyzické a duševní možnosti,
- přebírat odpovědnost za své chování a jednání,
- stanovovat si cíle a priority podle svých schopností, pracovní a zájmové orientace a životních podmínek, učit se plánovat,
- adekvátně přijímat radu i kritiku,
- kriticky zvažovat názory, postoje a jednání jiných lidí,
- schopnost prosadit se, ale i podřídit se skupině,
- mít odpovědný vztah ke svému zdraví, být si vědom důsledků nezdravého životního stylu a závislostí,
- adaptovat se na měnící se životní a pracovní podmínky, pozitivně je ovlivňovat,
- být připraven řešit své sociální i ekonomické záležitosti, být finančně gramotný,
- mít schopnost týmového jednání,
- přijímat a odpovědně plnit svěřené úkoly,
- přispívat k vytváření vstřícných mezilidských vztahů a k předcházení osobním konfliktům,
- nepodléhat předsudkům a stereotypům v přístupu k jiným lidem,
- vytvořit si reálnou představu o sobě samém atd.

5. Občanské kompetence a kulturní povědomí

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi uznávali hodnoty a postoje demokratické společnosti a dodržovali je, jednali v souladu s udržitelným rozvojem a podporovali hodnoty národní, evropské i světové kultury, to znamená, že by měli:

- jednat odpovědně, samostatně a iniciativně ve vlastním zájmu i v zájmu veřejném,
- dodržovat zákony, respektovat práva a osobnost druhých lidí (popřípadě jejich kulturní specifika),

- vystupovat proti nesnášenlivosti, rasismu, xenofobii a diskriminaci,
- jednat v souladu s morálními principy a zásadami slušného chování,
- přispívat k uplatňování hodnot demokracie,
- v rámci plurality a multikulturního soužití si uvědomovat vlastní kulturu a národní identitu, být tolerantní,
- zajímat se aktivně o politické a společenské dění v České republice i ve světě,
- chápat význam životního prostředí a jednat v duchu udržitelného rozvoje, chránit přírodní prostředí,
- uznávat hodnotu života, uvědomovat si odpovědnost za vlastní život a spoluodpovědnost při ochraně života a zdraví ostatních,
- rozpoznat násilí, dbát na vlastní a skupinovou bezpečnost,
- uznávat tradice a hodnoty svého národa, chápat jeho minulost i současnost v evropském a světovém kontextu,
- podporovat tradice a hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury a mít k nim pozitivní vztah atd.

6. Kompetence k pracovnímu uplatnění a podnikatelským aktivitám

Vzdělání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi optimálně využívali svých osobnostních a odborných předpokladů pro uplatnění na trhu práce a pro rozvoj profesní kariéry a s tím související potřebu celoživotního učení, to znamená, že by měli:

- mít odpovědný postoj k vlastnímu profesnímu vzdělávání,
- uvědomovat si význam celoživotního učení,
- být připraven na měnící se pracovní podmínky,
- mít přehled o možnostech uplatnění na trhu práce,
- mít reálnou představu o pracovních, platových a jiných podmínkách na trhu práce,
- využívat poradenských služeb ze světa práce i vzdělávání,
- vhodně komunikovat se zaměstnavateli, prezentovat svůj odborný potenciál a své profesní cíle,
- znát obecná práva a povinnosti zaměstnavatelů a pracovníků,
- rozumět podstatě a principům podnikání,
- mít představu o právních, ekonomických, administrativních a etických aspektech soukromého podnikání,
- vyhledávat a posuzovat podnikatelské příležitosti atd.

7. Kompetence využívat informační a komunikační technologie (dále jen ICT) a pracovat s informacemi

Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci a absolventi pracovali s osobním počítačem a jeho programovým vybavením a s dalšími prostředky ICT a využívali zdroje informací a efektivně s nimi pracovali, to znamená, že by měli:

- pracovat s osobním počítačem a dalšími prostředky ICT,
- pracovat s běžným programovým vybavením,
- komunikovat elektronickou poštou,
- získávat informace z Internetu,
- pracovat s informacemi z různých zdrojů a z různých médií (tištěných, elektronických, video a audiovizuálních),
- posuzovat rozdílnou věrohodnost informačních zdrojů,
- kriticky přistupovat k získávání informací, být mediálně gramotní atd.

8. Kompetence k trávení volného času

Obecné cíle vzdělávání jsou ve výchově mimo vyučování a v domově mládeže doplněny o cíle specifické, to je vychovávat žáky ke smysluplnému využívání volného času a vybavovat žáky a absolventy dostatkem námětů pro naplňování volného času.

Pedagogické působení a výchovná a vzdělávací činnost naplňuje v domově mládeže specifickými prostředky obecné cíle vzdělávání dané školským zákonem, to znamená, že by žáci měli:

- umět účelně a smysluplně trávit volný čas,
- orientovat se v možnostech a nabídce smysluplného trávení volného času,
- umět si vybrat zájmové činnosti – aktivity dle svých osobních dispozic a zájmů,
- rozvíjet své zájmy v organizovaných a individuálních činnostech,
- rozvíjet schopnost aktivního trávení volného času jako kompenzaci stresu či jednostranné zátěže ze školního vzdělávání, následně ze zátěže pracovní,
- schopnost odmítnout nabídky nevhodného trávení volného času,
- dodržovat zásady fair play,
- prostřednictvím volnočasových aktivit posilovat a rozvíjet klíčové kompetence atd.

Jednotlivé **klíčové kompetence** jsou v ŠVP domova mládeže **očíslovány** proto, abychom v příloze č. 2 – Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok již rozvíjené klíčové kompetence nemuseli uvádět, pouze se lze odvolat na příslušné číslo.

Obsah klíčových kompetencí 1. – 7. je uveden v RVP pro odborné vzdělávání, kompetence č. 8 je specifická pro školská zařízení (jedná se o vzdělávání neformální a informální).

6) Formy a metody vzdělávání - výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) jsou společné postupy na úrovni školy i školského zařízení, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence.

Výchovná práce v domově mládeže má své specifika a liší se od vzdělávání ve škole. Při tvorbě ŠVP domova mládeže a při jeho následné implementaci budeme zohledňovat tato specifika a budeme vycházet zejména z požadavků pedagogiky volného času, které představují výchovné a vzdělávací strategie i pro domov mládeže.

Tyto výchovné a vzdělávací strategie vychází z obecných pedagogických zásad, jako je např. přiměřenost, individuální přístup a respektují i požadavky pedagogického ovlivňování volného času, zejména:

a) Požadavek dobrovolnosti:

- žák se může a nemusí zúčastnit plánovaných volnočasových aktivit (volný čas je oblast svobodné volby).

b) Požadavek pedagogického ovlivňování volného času:

- pedagog má povinnost volný čas ovlivňovat, formou nabídky a motivace. Aktivity pedagog nabízí, ale i ovlivňuje, aby např. nevznikla závislost na PC a Internetu na úkor poskytovaných aktivit.

c) Požadavek vyzdvihování kladných rysů osobnosti:

- pedagog má povinnost chválit, vyzdvihovat a hodnotit žáky vzhledem k jejich možnostem, momentálnímu stavu,
- vyjadřuje-li pedagog nesouhlas, musí se vztahovat k momentální činnosti, dávat najevo, za co přesně je žák pokárán.

d) Požadavek přiměřenosti:

- plánované a navozované činnosti (aktivity) musí být přiměřené věku, pohlaví a zájmu žáků.

e) Požadavek zajímavosti (atraktivity) a zájmovosti:

- pedagog musí žáky vhodně motivovat a činnost zajímavě rozvíjet, musí být průvodcem žáků po zájmových činnostech, ale nevnucuje se.

f) Požadavek citovosti a citlivosti:

- zájmové aktivity by měly přinášet pozitivní emoce a hodnocení činnosti žáků by mělo být citlivé.

g) Požadavek prostoru k seberealizaci:

- pedagog dbá na to, aby se žák v dané činnosti mohl realizovat a měl pocit úspěšnosti.

h) Požadavek aktivity:

- pedagog volí aktivity tak, aby se v nich uplatnili a byli i přiměřeně úspěšní všichni žáci.

Základním prostředkem výchovné činnosti je **zážitek (prožitek) žáků**, který obohacuje jejich sebepoznání, rozšiřuje vědomosti a dovednosti a navozuje kladné emoce. Důležité je i **pozitivní klima, kultura** a atmosféra domova mládeže.

Formy výchovné činnosti v domově mládeže:

- plánování a příprava výchovné činnosti a aktivity,
- kolektivní působení,
- individuální působení,
- individuální pohovory,
- průběžné neformální působení vychovatele,
- pravidelné aktivity – studijní klid, zájmové útvary, pravidelné akce zájmových útvarů atd.,
- příležitostné aktivity – jednorázové akce, exkurze, výlety, turnaje, besedy, soutěže atd.,
- spontánní aktivity – využití sportovišť, Informační centrum se školní knihovnou, Internet atd.

Metody výchovné činnosti v domově mládeže:

- motivace a aktivizace žáků,
- rozhovor, řízený rozhovor,
- přednáška a beseda,
- diskuze, řízená diskuze, panelová diskuze,
- trénink dovednosti,
- modelová situace,
- případová studie,
- brainstorming,
- vzdělávací projekt,
- testy,
- dotazníky,
- ankety,
- monitorování sociálního klimatu a kultury školy a domova mládeže,
- monitorování a hodnocení výsledků vzdělávání (úspěšnost žáků, zapojení do aktivit a projektů apod.) atd.

Hlavní výchovnou a vzdělávací strategií v domově mládeže je akceptování pedagogiky volného času. Důležitou výchovnou a vzdělávací strategií je, že vychovatelé převezmou odpovědnost za úspěšné vytváření pozitivního klimatu v domově mládeže i ve svých výchovných skupinách, za prevenci rizikových projevů chování žáků a za všestrannou podporu žáků v učení. Jako další důležitou strategií bude vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže (SWOT analýza současné výchovné, sociální, materiální a ekonomické oblasti vzdělávání) a neustálé zlepšování podmínek vzdělávání ve výchově mimo vyučování a v domově mládeže. Pro volbu vhodné strategie jsou vždy důležité relevantní informace. Důležitou strategií je také spolupráce se zákonnými zástupci žáků a se sociálními partnery.

Spolupráce domova mládeže se zákonnými zástupci probíhá:

- spolupráce se Sdružením rodičů,
- dny otevřených dveří školy, včetně domova mládeže,
- informační dopisy (při zahájení ubytování a stravování, informace o provozu domova mládeže),
- informační dopisy s návratkou o zájmové činnosti centra volného času a případném sponzoringu,
- dotazníky pro zákonné zástupce,
- webové stránky školy – domov mládeže a volnočasové aktivity,

- e-mailové a telefonické kontakty,
- účast vychovatelů na třídních schůzkách vlastní školy a dalších středních škol, ze kterých je ubytován větší počet žáků v domově mládeže atd.

Spolupráce domova mládeže se sociálními partnery a rozvíjení partnerských vztahů:

- finanční dotace na vzdělávací projekty domova mládeže a centra volného času (např. od Jihomoravského kraje, Statutárního města Brna a městské části Brno - Komín, Nadace Veronika),
- spolupráce se Sdružením rodičů Středního odborného učiliště spojů Brno a Nadačním fondem SOU a SOŠ,
- spolupráce s městskou částí Brno - Komín (vánoční setkání se seniory, účast na akcích, články v Komínském zpravodaji),
- spolupráce s Asociací sportovních školních klubů, Brněnským kulturním centrem, Hasičským záchranným sborem Brno - Komín, Policií ČR, Střediskem služeb školám města Brna, Židovským muzeem Brno, s kanceláří Brno – Zdravé město atd.
- spolupráce se školami, ze kterých jsou ubytováni žáci atd.

V domově mládeže dále plní vychovatel stálé úkoly, což je průběžná výchovná činnost (kontrola pořádku a úklidu, dodržování Školního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a režimu dne, dohled na dodržování a naplňování studijního klidu, pomoc a podpora při přípravě na vyučování, zprostředkování vzájemné pomoci spolužáků apod.).

Žákovské projekty:

K získání a rozvíjení klíčových kompetencí žáků by měly přispívat různé moderní vyučovací metody, postupy, formy a pomůcky. Za velmi účinnou metodu lze pokládat žákovský projekt a jeho následná obhajoba. ICT podporované, projektově orientované vzdělávání je stále populárnější metodou, při níž se žáci učí prostřednictvím konkrétní práce a pedagogové působí spíše jako poradci a partneři žáků.

Žákovské projekty:

- jedna z možností jak rozvíjet žákovské kompetence,
- umožňuje učit žáky metody poznávání,
- podporují celoživotní vzdělávání,
- silný motivační charakter,
- práce na projektech spojuje poznání s prožitkem,
- působí pozitivně na utváření osobnosti žáka.

Žákovský projekt je činnost, při které si žáci sami organizují práci při řešení určitého problému. Při realizaci projektu řeší individuálně nebo skupinově problémové situace (navazují kontakty s úřady, firmami, získávají informace v knihovně, na Internetu, z médií, zpracovávají dokumentaci, navrhují a realizují výrobky atd.).

Účelem žákovských projektů je využití získaných vědomostí a dovedností v praxi. Při práci na projektu by neměli všichni žáci dělat všechno, ale měli by společnou práci obohatit individuálním přínosem. Žákovský projekt může být součástí výuky, ale i souviset s mimoškolní činností.

Žákovský projekt umožňuje:

- realizovat potřeby a zájmy žáků,
- rozvíjet kompetence žáků,
- seberegulovat proces učení,
- zvýšit motivaci k učení,
- orientovat se na prezentaci výsledků,
- realizovat týmovou práci atd.

Dle délky dělíme žákovské projekty: krátkodobé, střednědobé a dlouhodobé.

Dle místa realizace dělíme žákovské projekty:

- v rámci jedné školy - součást vyučování,
 - mimoškolní činnost,
- v rámci regionu,
- v rámci České republiky,
- mezinárodní.

Etapy práce na školském projektu:

- příprava,
- zahájení,
- realizace,
- ukončení projektu,
- vyhodnocení výsledků.

Žákovské projekty a ŠVP:

- Projekty jsou zpestřením běžné výuky nebo dle nich výuka probíhá.
- Projekty lze efektivně využít při realizaci průřezových témat ŠVP.
- Podpora projektů z hlediska ICT je důležitá, na realizaci projektů ale nepotřebujeme vždy ICT.
- Řadu aktivit vykonávají žáci i v době mimo vyučování.

Poznámka: Vzor struktury žákovského projektu: viz Metodika tvorby ŠVP SOŠ a SOU, Praha: NÚOV, 2007, str. 51.

Žákovský projekt a ŠVP domova mládeže

Žákovský projekt má mít vždy praktický smysl a cíl. Má podporovat samostatnost žáků a jejich spolupráci. Má vést k aplikaci vědomostí a dovedností při realizaci plánovaných aktivit projektu.

Způsob rozvoje funkční gramotnosti a klíčových kompetencí, včetně zařazení žákovských projektů do ŠVP domova mládeže by neměl být formální, ale skutečně přispívat ke splnění cílů vzdělávání.

ŠVP je pouze prvním krokem kurikulární reformy, jejímž hlavním cílem je změna ve vzdělávání a v přístupu k žákům, po něm musí přijít ještě náročnější kroky - opravdu moderně vzdělávat.

Funkční gramotnost – základní znalosti, dovednosti a postoje v oblastech:

- čtenářská gramotnost,
- informační gramotnost,
- mediální gramotnost,
- přírodovědná gramotnost,

- matematická gramotnost,
- sociální gramotnost,
- finanční gramotnost atd.

Funkční gramotnost je projev dosažené úrovně klíčových kompetencí žáků, jejich schopnosti participovat na světě informací a ovlivňuje jejich schopnost se efektivně učit a tím i jejich celoživotní učení. Rovnost ve vzdělání se týká nejen dostupnosti vzdělání, ale i vybavení žáků klíčovými kompetencemi pro celoživotní učení. Klíčové kompetence jsou multifunkční, nejsou izolované a lze je získat jen jako výsledek vzdělávání. Proto musí k jejich utváření a rozvíjení směřovat celý obsah vzdělávání, aktivity a činnosti, které ve škole a ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhají.

Moderní technologie vzdělávání – moderní prostředky ICT, multimédia, e-learning atd. se postupně stanou, v závislosti na finančních zdrojích, přirozenou součástí vzdělávání ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže. Finančními zdroji mohou být i vzdělávací projekty a sponzoring. Budeme se snažit stimulovat vzdělávací prostředí a podmínky, aby byly pro žáky podnětné a motivující. Proto také plánujeme zlepšit informační systém domova mládeže a centra volného času o volnočasových aktivitách, soutěžích a turnajích, včetně zveřejňování jejich výsledků.

7) Obsah vzdělávání a strukturování obsahu ŠVP domova mládeže

Obsah vzdělávání je v RVP a ŠVP chápán jako prostředek k dosažení a rozvíjení kompetencí žáka a absolventa. Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní atd.). Obsah vzdělávání je soubor požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva.

Obsah vzdělávání se v ŠVP domova mládeže a ve výchově mimo vyučování člení (strukturuje) **na vzdělávací oblasti:**

- Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)
- Společenskovední vzdělávání
- Přírodovědné a matematické vzdělávání
- Estetické vzdělávání
- Vzdělávání pro zdraví
- Vzdělávání v ITC
- Odborné vzdělávání (včetně ekonomického vzdělávání)

➤ Jazykové vzdělávání a komunikace (český jazyk, cizí jazyky)

Obecný cíl jazykového vzdělávání: rozvíjet komunikační kompetence žáků a naučit je užívat jazyka jako prostředku k dorozumívání a myšlení, k přijímání, sdělování a výměně informací na základě jazykových a slohových znalostí. Rozvíjí také sociální kompetence žáků. K dosažení tohoto cíle přispívá i estetické vzdělávání, které prohlubuje jazykové znalosti a kultivuje jazykový projev žáků. Vzdělávání v cizím jazyce se podílí na přípravě žáků na aktivní život v multikulturní společnosti.

➤ Společenskovední vzdělávání

Obecným cílem společenskovedního vzdělávání je připravit žáky na aktivní a odpovědný život v demokratické společnosti, směřuje k pozitivnímu ovlivňování hodnotové orientace žáků, aby byli slušní, zodpovědní a jednali pro veřejný zájem, učí je poznávat vlastní identitu, kriticky myslet a rozumět světu, ve kterém žijí. Společenskovední vzdělávání přispívá ke kultivaci historického, politického, sociálního, právního a ekonomického vědomí žáků a k posilování jejich mediální a finanční gramotnosti.

➤ Přírodovědné a matematické vzdělávání

Obecným cílem přírodovědného vzdělávání je naučit žáky využívat přírodovědné poznatky v pracovním i osobním životě. Přírodovědné vzdělávání přispívá k pochopení přírodních jevů (matematické, fyzikální, chemické, biologické a environmentální vzdělávání).

➤ Estetické vzdělávání

Obecným cílem estetického vzdělávání je utvářet kladný vztah žáků k materiálním a duchovním hodnotám a snažit se přispívat k jejich tvorbě i ochraně. Systém kulturních hodnot pomáhá formovat postoje žáka a je obranou proti manipulaci a netoleranci. Podílí se na rozvoji sociálních kompetencí žáků a přispívá k jazykovému vzdělávání (kultivuje jazykový projev žáků). Vzdělávání směřuje k tomu,

aby žáci uplatňovali ve svém životě estetická kritéria, chápali umění jako specifickou výpověď o skutečnosti, jeho významu pro člověka, správně formulovali a vyjadřovali své názory, byli tolerantní, získali přehled o kulturním dění, podporovali hodnoty regionální, národní, evropské i světové kultury, uvědomovali si vliv médií atd.

➤ **Vzdělávání pro zdraví**

Cílem vzdělávání pro zdraví je vybavit žáky znalostmi a dovednostmi potřebnými k péči o zdraví a bezpečnost, podpořit jejich chování a postoje ke zdravému způsobu života a celoživotní odpovědnosti za své zdraví. Důraz klademe na výchovu proti závislostem (alkohol, tabákové výrobky, drogy, hrací automaty, počítačové hry atd.), na výchovu ke zdravému životnímu stylu (životní prostředí, výživa, hygiena, pohybové aktivity, mezilidské vztahy atd.) a k odpovědnému přístupu k sexu.

Vzdělávání směřuje k tomu, aby si žáci vážili zdraví (tělesné i duševní), chápali, jak působí životní prostředí na zdraví člověka, znali prostředky, jak chránit své zdraví (zvyšovat tělesnou zdatnost, kultivovat pohybový projev, vyrovnávat jednostrannou tělesnou a duševní zátěž, pociťovat radost z prováděné sportovní činnosti), využívat pohybových činností a soutěží dle zásad fair play, kontrolovat a ovládat své jednání, chovat se odpovědně v zařízeních tělesné výchovy a sportu a preferovat pravidelné pohybové aktivity v denním režimu. Oblast vzdělávání zahrnuje také ochranu člověka za mimořádných událostí.

Tělesná výchova je realizována ve vyučovacím předmětu a při mimoškolní činnosti (sportovní kurzy, sportovní dny, zájmové útvary, soutěže, turistika atd.). Pro sportovně turistické kurzy je ve Střední škole informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 využíván vlastní stanový tábor Želetavka u Vranovské přehrady.

➤ **Vzdělávání v ICT**

Cílem vzdělávání v ICT je naučit žáky pracovat s prostředky ICT a pracovat s informacemi. Žáci porozumí základům ICT, naučí se na uživatelské úrovni používat operační systém, kancelářský software, Internet atd.

Vzhledem ke specifikaci práce v domově mládeže a výchově mimo vyučování není ale toto členění vzdělávacích oblastí a činností závazné. Při strukturování vzdělávacích aktivit můžeme také např. vycházet ze čtyř základních pilířů učení (viz ŠVP domova mládeže str. 15) nebo z průřezových témat.

Ve školním vzdělávacím programu domova mládeže je zachován **kurikulární přístup** a u jednotlivých konkrétních aktivit se snažíme, aby se doplňovaly, vzájemně na sebe navazovaly a navozovaly u žáků odpovídající zážitky i poznání a pomáhaly upevňovat, posilovat a rozvíjet žádoucí klíčové kompetence.

Vycházíme z kurikulárního přístupu, to je činnosti (aktivity) a akce nejsou samoučelné a osamocené, ale tvoří vnitřně propojený celek a vedou k posilování klíčových kompetencí žáků.

Struktura obsahu Školního vzdělávacího programu domova mládeže není závazně definována. Obsahem našeho ŠVP domova mládeže jsou reálné náměty a nabídky pro dlouhodobou pedagogickou práci (viz příloha č. 2 – Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok). Jsou v něm nejen konkrétní činnosti, ale

v neposlední řadě i průběžné úkoly pedagogických pracovníků domova mládeže. Některé aktivity budou realizovány průběžně, jiné se budou cyklicky opakovat, další mohou být pouze jednou za plánovaný vzdělávací cyklus.

V domově mládeže je zakázána propagace politických stran a náboženských hnutí.

ŠVP domova mládeže vychází z místních personálních, ekonomických a materiálních podmínek Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 a respektuje organizaci domova mládeže (rozdělení na DM č. 1, DM č. 2 a centrum volného času).

Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 je ze strany ředitele školy a zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování a také pro vnější evaluační orgány (Jihomoravský kraj, ČŠI) část konkrétní a nejlépe kontrolovatelná.

Průřezová témata

Průřezová témata (PT) jsou novým obsahovým prvkem. Jsou to společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam pro dnešní absolventy a společnost mají prostupovat celým kurikulem. Proto se zařazují do RVP a ŠVP.

Záměrem je, aby průřezová témata podpořila rozvoj osobnosti žáků a jejich společensky žádoucí návyky, postoje a způsoby jednání. Podporují i rozvoj klíčových kompetencí. Navazují na obsah vzdělávání, vzájemně se s ním doplňují. Průřezová témata se týkají všech oblastí výuky i mimoškolních činností. Lze je aplikovat formou projektového učení (vzdělávacích a žákovských projektů). Do ŠVP jsou zařazena všechna průřezová témata středního vzdělávání:

A. **Občan v demokratické společnosti**, realizace v ŠVP spočívá:

- vytvoření demokratického prostředí ve třídě, škole, výchovné skupině, v domově mládeže (klíma školy),
- rozvoj sociálních a osobnostních kompetencí, pozitivní hodnotové orientace žáků, aktivity a angažovanosti,
- posilování **mediální gramotnosti** žáků (školní časopis atd.),
- podpora **multikulturní výchovy** a evropské dimenze vzdělávání,
- formování demokratických postojů žáků a jejich „žebříček hodnot“ atd.

B. **Člověk a svět práce**, realizace v ŠVP spočívá:

- poznatky a dovednosti související s uplatňováním ve světě práce,
- poznatky o pracovním právu,
- orientace v celoživotním učení a sebevzdělávání,
- reálně posuzovat své schopnosti a možnosti pracovního uplatnění,
- význam profesní mobility a rekvalifikace.

C. **Člověk a životní prostředí**, realizace v ŠVP spočívá:

- pochopení zásadního významu přírody a životního prostředí pro člověka,
- povědomí o základních ekologických zákonitostech a negativních dopadech působení člověka na přírodu a životní prostředí,
- budování postojů a hodnotových orientací žáků pro udržitelný rozvoj,

- zdravý životní styl.

D. Informační a komunikační technologie, realizace v ŠVP spočívá:

- efektivně využívat prostředků ICT v každodenním životě,
- využívat prostředky ICT pro potřeby oboru a k výkonu povolání,
- využívat prostředky ICT pro potřeby osobního života.

Metody a formy realizace průřezových témat:

- besedy,
- diskuze,
- řešení modelových situací,
- kontakty mezi školami,
- exkurze,
- žákovský projekt,
- vzdělávací projekt,
- zájmová a mimoškolní činnost apod.

8) Časový plán vzdělávání

Máme-li vytvořit program činností, je nutné si stanovit jejich časový rámec. ŠVP domova mládeže není ročním plánem, ale má širší časový záběr a obsahuje činnosti alespoň na dobu středního vzdělávání, ukončené maturitní zkouškou. **ŠVP domova mládeže je tedy koncipován na dobu čtyř let** (školní rok 2009/2010 až školní rok 2012/2013).

Výhodou ŠVP sestaveného pro čtyřletý vzdělávací cyklus je jeho operativnost, možnost inovace, možnost reagovat na možné změny vzdělávacích podmínek a možnost propojovat a přesouvat výchovné a vzdělávací aktivity během celého pobytu žáků v domově mládeže.

V příloze č. 2 ŠVP domova mládeže je rozpracován Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok, protože některé aktivity jsou plněny celoročně a dlouhodobě, některé aktivity jsou plněny jen pro daný ročník žáků nebo pro daný školní rok.

Roční výchovně vzdělávací plán úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže a centra volného času zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na základě vlastního hodnocení úseku výchovy mimo vyučování, výroční zprávy školy, zadání ředitele školy, SWOT analýzy a návrhů předsedů metodických komisí apod.

V měsíčních plánech výchovně vzdělávací činnosti úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže jsou uváděny konkrétní akce, nikoliv dlouhodobé činnosti realizované vychovateli v domově mládeže a centru volného času (zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na podkladě návrhů předsedů metodických komisí).

V týdenních plánech (deník výchovné skupiny) sestavuje skupinový vychovatel program činnosti vlastní výchovné skupiny, vycházející ze ŠVP domova mládeže, ročního výchovně vzdělávacího plánu a měsíčních plánů výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže. Každý skupinový vychovatel v nich zveřejňuje přehled plánované pravidelné i jednorázové činnosti. Schvaluje ho vedoucí vychovatel domova mládeže.

Rozvrh činnosti zájmových útvarů v centru volného času zpracovává vedoucí vychovatel centra volného času a schvaluje zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování. **Roční plán výchovné a vzdělávací činnosti jednotlivých zájmových útvarů** zpracovává vedoucí zájmového útvaru, dále zpracovává hodnocení výsledků vzdělávání v zájmovém útvaru za školní rok.

Režim dne je uveden v příloze č. 1 – Školní řád Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění. Žák má v něm nárok na volný čas i vycházky.

Plán činnosti metodického sdružení vychovatelů a jednotlivých metodických komisí je přílohou ročního výchovného a vzdělávacího plánu výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže. Metodické sdružení vychovatelů vede zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování.

Rozvrh služeb vychovatelů a nepedagogických pracovníků domova mládeže v DM č. 1, DM č. 2 a v centru volného času – je zpracováván příslušnými vedoucími vychovateli. Rozvrh služeb vedoucích

vychovatelů zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování. U pedagogických pracovníků je v rozvrhu služeb uveden i rozvrh přímé pedagogické činnosti (vedeno i v pedagogické dokumentaci).

Plán porad úseku výchovy mimo vyučování zpracovává zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování na příslušný školní rok.

Plán kontrolní činnosti, včetně hospitační je zpracováván na základě vnitřní směrnice ředitele školy č. 2/2002 – Kontrolní systém, v platném znění, na kalendářní rok a je každoročně i vyhodnocován. Kontrolní činnost, včetně hospitační na úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže provádí ředitel školy, zástupce ředitele školy pro výchovu mimo vyučování a vedoucí vychovatelé domova mládeže a centra volného času. Kontrolní činnost ve školní jídelně provádí ředitel školy, zástupce ředitele pro provozně technický úsek a vedoucí školního stravování.

Školní jídelna

Výdej stravy ve školní jídelně:

- doba vydávání snídaně: 5,30 – 7,45 hodin
- doba vydávání oběda: 11,00 – 13,30 hodin
- doba vydávání večeře: 17,30 – 19,00 hodin

Jídelníček je zpracováván vedoucí školního stravování na každý týden a zveřejňován je na sjednávacím terminále a na webových stránkách školy.

ŠVP vyžaduje kurikulární přístup, tedy ne tradiční dělení na jednotlivé výchovné složky. Konkrétní a osvědčené činnosti z těchto výchovných složek jsme nezavrhlí, ale využili jsme je jako náměty pro obsahovou část ŠVP, pro aktivity a činnosti strukturované do širších tematických celků (dle vzdělávacích oblastí), doplněné o nové aktivity, s důrazem na aktivizaci a motivaci žáků.

Akceptovat kurikulární přístup znamená jednotlivé činnosti a vzdělávání nejen plánovat, uskutečňovat a hodnotit, ale také sledovat, které kompetence jsou u žáků rozvíjeny nebo získávány.

Nabízíme zájmové činnosti pravidelné (průběžné – např. zájmové útvary) a nepravidelné (společenské a kulturní odpoledne, sportovní soutěže, přebory a turnaje, besedy atd.), na základě zájmu a zaměření žáků.

V domově mládeže pracuje **žákovská samospráva**, která je partnerem vedení domova mládeže a ředitele školy (koordinuje zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování). Žáci se mohou přiměřeně vyjadřovat k tomu, co se jich týká, ale také tak, aby se nedotkli práv jiných osob. Pravidelné schůzky žákovské samosprávy se uskutečňují 1 x za dva týdny, v pondělí.

Systém práce v domově mládeže neumožňuje, abychom mohli stanovit, že jsme žáka vybavili některou specifickou kompetencí, protože na to nemáme dostatečnou časovou dotaci a také proto, že výchovná práce je založena na principu dobrovolnosti a zájmovosti. Kompetence, které jsou obsahem středního vzdělávání a vyššího odborného vzdělávání, tedy jen rozvíjíme a upevňujeme.

Časový plán pro vlastní hodnocení:

- každoročně zpracovávat podklady úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže pro výroční zprávu školy – za každý školní rok (červen, červenec),
- vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže se zpracovává za období tří školních roků, tedy ve školním roce 2009/2010 a 2012/2013.

9) Podmínky přijímání uchazečů ke vzdělávání, průběh a ukončování vzdělávání

Podmínky pro přijímání uchazečů, průběhu a ukončování vzdělávání v domově mládeže jsou legislativně dány vyhláškou MŠMT ČR č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů. Umísťování žáků středních škol a studentů vyšších odborných škol je popsáno v § 4, odstavci 1, 2, 3 a 4 této vyhlášky. Státní občané České republiky nebo jiného členského státu Evropské unie mají rovný přístup ke vzdělávání bez jakékoliv diskriminace.

Do Domova mládeže Střední školy informatiky a spojů jsou přijímáni žáci středních škol a studenti vyšších odborných škol (chlapci i dívky) na základě podání přihlášky do domova mládeže, v termínu stanoveném ředitelem školy.

ŠVP domova mládeže umožňuje i vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a nadaných žáků podle příslušných právních předpisů.

Kapacita domova mládeže je 695 lůžek, tedy i ubytovaných a je dlouhodobě naplňována. Při umísťování žáků do domova mládeže (do výše kapacity domova mládeže) ředitel školy přihlíží ke vzdálenosti místa bydliště, dopravní obslužnosti z místa jejich bydliště, k jejich sociálním poměrům a zdravotnímu stavu.

V rámci přijímacího řízení se škola zúčastňuje několika veletrhů středních škol v různých regionech, kde jsou podávány informace také o domově mládeže.

Podmínky pro přijetí do domova mládeže ředitel v dostatečném předstihu zveřejňuje na webových stránkách školy a v informačním letáku o škole a domově mládeže. Zde jsou uvedeny i telefonické a e-mailové kontakty pro osobní a písemné jednání s uchazeči a zákonnými zástupci. Ředitel školy písemně, do patnácti dnů, vyrozumí formou sdělení zletilého žáka nebo studenta vyšší odborné školy a zákonného zástupce nezletilého žáka o umístění nebo neumístění do domova mládeže na dobu jednoho školního roku.

Na ubytování v domově mládeže není právní nárok. Při umísťování žáků do jednotlivých pokojů je, dle možností, respektován výběr spolubydlících dle vlastního přání žáků nebo zákonných zástupců. Pro další školní rok podávají zákonní zástupci nezletilých žáků a zletilí žáci novu přihlášku do domova mládeže v měsíci dubnu (viz podmínky pro přijetí). V případě volné kapacity lze přijmout žáka k ubytování v domově mládeže i v průběhu školního roku.

Po přijetí (umístění) žáka do domova mládeže je zajištění školských služeb ubytování a stravování upraveno smlouvou se splátkovým kalendářem.

Žákovi bude ukončeno umístění v domově mládeže v průběhu školního roku pokud:

- o to požádá písemně zákonný zástupce nezletilého žáka nebo zletilý žák a student (postup dále dle smlouvy),
- nejsou hrazeny opakovaně úplaty za školské služby,
- žák přestal být žákem střední školy,
- student přestal být studentem vyšší odborné školy,
- žák byl vyloučen z domova mládeže (§ 31 školského zákona)
- žák se přestěhoval.

Při podmíněném vyloučení a vyloučení z domova mládeže se postupuje ve správním řízení v souladu se Školním řádem Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění.

Podmínky pro přijetí žáků ke stravování ve školní jídelně jsou v souladu s vyhláškou MŠMT č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Podmínkou pro přijetí ke stravování je podání přihlášky ke stravování na daný školní rok. Ubytování žáci vlastní školy odebírají snídaně, obědy a večeře. Ubytování žáci ostatních středních a vyšších odborných škol odebírají snídaně a večeře. Neubytování žáci střední školy odebírají obědy.

Ředitel přijímá žáky ke stravování do naplnění kapacity školní jídelny (2 000 jídel). Strava je odebírána na základě uhrazené úplaty za stravování po předložení magnetického čipu. Jídelníček je zveřejněn na webových stránkách školy a na objednávacím terminálu.

10) Podmínky pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků mimořádně nadaných

ŠVP domova mládeže vytváří podmínky pro zpřístupňování vzdělávání nejen z hlediska srovnatelných možností pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, ale i z hlediska postupu, jak žáka motivovat a vtáhnout do aktivní účasti na vzdělávání.

a) Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (§ 16, odstavec 2 a 3 školského zákona).

Prováděcími vyhláškami ke školskému zákonu jsou:

- vyhláška MŠMT č. 73/2005 Sb., o vzdělávání dětí, žáků a studentů se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí, žáků a studentů mimořádně nadaných, ve znění pozdějších předpisů,
- vyhláška MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních, ve znění pozdějších předpisů (řeší v § 3, odstavci 3, počet žáků a studentů vyšších odborných škol se zdravotním postižením ve výchovné skupině v domově mládeže).

Především školský zákon jednoznačně stanovuje princip práva na individuální přístup k žákům a ukládá brát ohled na vzdělávací potřeby jednotlivých žáků. Jsou to tedy povinné podmínky vzdělávání.

Pojmem žáci se speciálními vzdělávacími potřebami označujeme ve smyslu školského zákona (§ 16) žáky se zdravotním postižením a zdravotním nebo sociálním znevýhodněním.

Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami jsou v domově mládeže monitorováni, vedeni ve školní matrice a je jim poskytována individuální péče v rámci jejich potřeb.

Vzdělávání žáků se zdravotním postižením

První údaje o zdravotním postižení a popřípadě o sociálním znevýhodnění získáváme z přihlášky do domova mládeže. Výchova a vzdělávání žáků s určitými speciálními vzdělávacími potřebami ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže probíhá formou individuální nebo skupinové integrace, což přispívá k jejich socializaci a připravenosti pro běžný občanský život a k lepšímu přístupu ostatních žáků k lidem se zdravotním postižením či sociálním znevýhodněním. Podmínky podpůrných opatření jsou pro žáky upravovány individuálně, podle charakteru zdravotního postižení.

- Materiální a organizační podmínky vzdělávání - úprava prostředí - bezbariérový přístup je do objektu A2 a A3 domova mládeže a do školní jídelny, snížení počtu žáků ve výchovných skupinách atd.
- Personální zajištění – znalost specifik jednotlivých druhů postižení, vhodná komunikace vychovatele se žáky, uplatňování individuálního přístupu k žákům.

Do skupiny žáků se zdravotním postižením řadíme žáky s tělesným, mentálním, zrakovým a sluchovým postižením, žáky s vadami řeči, vývojovými poruchami učení a žáky postižené více těmito vadami.

Dlouholeté zkušenosti máme se skupinovou integrací cca 20 žáků speciální Střední školy pro sluchově postižené a Odborného učiliště, Brno, Gellnerova 1. Jsou pro ně vytvářeny dvě výchovné skupiny a

počet žáků ve výchovné skupině odpovídá počtu žáků ve třídě této speciální školy. Tito žáci jsou převážně s těžkým sluchovým postižením.

V komunikaci s žáky se sluchovým postižením (i neslyšícími) je nutno respektovat jejich právo na volbu komunikačního prostředku (znaková řeč, mluvená řeč, odezírání), mluvit směrem k žákům atd. Důležité je vybavení televizí s teletextem, komunikace s vychovateli mobilním telefonem formou SMS, vyhlášení např. požárního poplachu textem atd.). V domově mládeže skupinová vychovatelé těchto výchovných skupin komunikují znakovou řečí.

Všichni žáci se zdravotním postižením jsou vedeni v samostatném přehledu, mají potvrzení o zdravotním postižení a jeho stupni z pedagogicko-psychologické poradny a jsou vykazováni ve statistickém výkaze o školském ubytovacím zařízení Z 19-01.

V domově mládeže vedeme přehled i o žácích s vývojovými poruchami učení (dyslexií, dysgrafií, dysortografií aj.).

Informace získáváme písemnou formou od výchovné poradkyně vlastní školy a od ředitelství ostatních středních škol, ze kterých jsou ubytováni žáci. Skupinová vychovatelé k nim přistupují individuálně, podporují je v učení a pomáhají jim překonat případné obtíže při vzdělávání.

Vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním (podle § 16, odstavec 4 školského zákona).

Sociálním znevýhodněním se dle školského zákona rozumí rodinné prostředí s nízkým sociálně kulturním postavením, ohrožení sociálně patologickými jevy, v postavení azylantů, imigranti atd. U těchto žáků se může jednat o rizikové chování, nízký zájem o vzdělávání, předčasné odchody ze vzdělávacího procesu a u cizinců nebo příslušníků národnostních menšin atd. lze očekávat i jiné kulturní, náboženské, rodinné a etnické normy a hodnoty.

Pedagogičtí pracovníci, ale i ostatní žáci se seznamují se sociálně kulturními zvláštnostmi žáků, aby byli schopni pochopit jejich projevy a problémy a volit vhodné vyučovací metody a společenský přístup k nim. Prostředkem pro zvýšení aktivity ve vzdělávání je motivace k učení a pozitivní klima ve škole i v domově mládeže. Důležitá je pomoc výchovného poradce a školských poradenských zařízení. Zvýšenou pozornost je nutné věnovat prevenci rizikového chování žáků. K prevenci rizikového chování žáků slouží v domově mládeže nabídka volnočasových aktivit, které žákům nabízí centrum volného času. V domově mládeže a v centru volného času byla zpracována řada vzdělávacích projektů na multikulturní oblast a na prevenci závislosti a kriminality. V této vzdělávací činnosti budeme nadále pokračovat v rámci ŠVP domova mládeže.

Výchovná poradkyně školy Mgr. Hana Trávníčková poskytuje každé úterý odpoledne v domově mládeže konzultační hodiny. Žáci mohou pro své problémy využít i hovorové hodiny zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování i ředitele školy.

V domově mládeže skupinová vychovatelé průběžně identifikují žáky se špatným prospěchem a s riziky neúspěšnosti a podporují je ve vzdělávání (motivace, doučování, pomoc spolužáků).

Sociální znevýhodnění uvádí v přihlášce do domova mládeže minimální počet žáků. Přesto se v průběhu školního roku projeví u některých žáků problémy s dodržováním platebního kalendáře úplat za školské služby ubytování a stravování. Problémy řešíme se žáky a zákonnými zástupci žáků

individuálně, preferujeme splátkový kalendář na dlužné úplaty s dodatkem ke smlouvě, uzavřeným mezi ředitelem školy a zákonným zástupcem nezletilého žáka nebo zletilým žákem.

Práce se **žáky se sociálně znevýhodněného prostředí** spočívá především v jejich motivování k učení a vzdělávání a ke školní úspěšnosti, prostřednictvím diferencovaného, individuálního pedagogického přístupu skupinového vychovatele a všech pedagogických pracovníků domova mládeže.

Do domova mládeže jsou také začleňováni žáci, pocházející z jazykově odlišného prostředí (cizinci).

b) Vzdělávání mimořádně nadaných a talentovaných žáků (§ 17 školského zákona)

Podpora mimořádně nadaných a talentovaných žáků je žádoucí nejen pro žáky samotné, ale má zásadní význam i pro společnost. Mezi mimořádně nadané žáky nepatří pouze žáci s mimořádnými schopnostmi uměleckými i pohybovými, ale i žáci s mimořádně vysokou úrovní výkonu ve všech nebo pouze v určitých oblastech vzdělávání, projevující se vysokou motivací, cílevědomostí a kreativitou. Mimořádně nadaní žáci se projevují jako výrazné osobnosti, mohou mít ale problémy v komunikaci, v sebehodnocení, jsou často citliví na kritiku a hodnocení druhých. Ve vzdělávání je vhodné využívat náročnější metody a postupy, problémové a projektové vyučování, samostudium, práci s ITC aj. Žáci by měli být vhodně zapojováni do týmové práce.

Problémem je identifikace nadaných žáků, zvláště těch intelektově nadaných a je to hlavně úkolem školy. Případné nadané žáky identifikují i skupinový vychovatelé v domově mládeže a vychovatelé centra volného času. Intelektově nadané žáky budeme motivovat k zapojování do projektů a do zájmových útvarů redakční rada, literární, environmentální atd. V zájmové činnosti se zaměřujeme hlavně na nadané a talentované žáky s mimo intelektovými specifickými dovednostmi.

Pro rozvoj **vzdělávání nadaných a talentovaných žáků** ve výchově mimo vyučování, v domově mládeže a centru volného času nabízíme další doplňkové činnosti a aktivity v oblastech jejich zájmů, především v zájmových útvarech centra volného času. Zúčastňují se různých přehlídek, soutěží a projektů, kde reprezentují školu a získávají i ocenění svých případných úspěchů. Budeme ale u nich dbát i na to, aby nabídka aktivit nebyla jednostranná. V šedesátileté historii naší školy a výchovy mimo vyučování už bylo dosaženo velké množství úspěchů, které svědčí i o dobré pedagogické práci v této oblasti.

11) Materiální podmínky vzdělávání

Materiální podmínky zahrnují prostorové a materiální vybavení školy a domova mládeže využívané pro výchovu mimo vyučování, domov mládeže, školní jídelnu a centrum volného času a vhodné pro realizaci ŠVP domova mládeže.

ŠVP domova mládeže vychází z aktuálních prostorových a materiálních podmínek, ale zdůrazňuje i plánované vybavování, obměňování a doplňování nábytkem, moderními vzdělávacími didaktickými pomůckami, moderními prostředky ICT, sportovním nářadím, vybavením studoven a kluboven atd. tak, aby bylo možné úspěšně realizovat plánované výchovné a vzdělávací strategie, činnosti a aktivity z obsahu ŠVP domova mládeže, aby se prostředí a vybavení domova mládeže a centra volného času stávalo pro žáky stále atraktivnější, aktivizující a motivující.

Materiální vybavení je určeno pro žáky i zaměstnance školy a dle platné legislativy a vnitřní směrnice ředitele podléhá každoroční inventarizaci.

ŠVP domova mládeže se zaměřuje na prostorové a materiální vybavení, určené pro ubytované žáky a jejich vychovatele.

Materiální a prostorové vybavení domova mládeže

je dáno vyhláškou ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů.

Domov mládeže je zařazen do **I. kategorie**, má dobré podmínky pro vzdělávání, odpočinek a volný čas žáků. Žáci jsou ubytováni v domově mládeže v objektech A1, A2 a v polovině A3, v dvaceti podlažích, převážně pro 35 žáků, s univerzálním prostorovým a materiálním vybavením.

V moderním domově mládeže je ubytování hotelového typu, v každé ubytovací buňce je jeden dvoulůžkový a jeden třílůžkový pokoj se společným sociálním zařízením (WC, sprcha, dvě umyvadla). Celkem je v domově mládeže 278 dvoulůžkových a 278 třílůžkových pokojů v 278 ubytovacích buňkách. V současné době probíhá postupná výměna nábytku a podlahových krytin v pokojích, nový nábytek je již ve dvanácti podlažích a dle finančních možností budeme ve výměně nábytku a podlahové krytiny pokračovat. Měníme postupně i židle.

Každý žák má v domově mládeže toto vybavení:

- lůžko s úložným prostorem, lůžkoviny, deka, polštář,
- noční stolek s úložným prostorem na lůžkoviny,
- pracovní stůl, židle,
- stolní lampa,
- skříň šatní, skříň policová.

V každém pokoji je teploměr a v obj. A1 a A2 i žaluzie v nových oknech. V každé buňce je dále odpadkový koš, lopatka, smeták atd. Každý žák má svůj botník. V každém podlaží je čajová kuchyňka s varnou konvicí, mikrovlnnou troubou a ledničkou, klubovna a studovna s televizí (s digitálním příjmem vysílání) a s dvěma PC s přístupem na Internet. V každém podlaží je také vychovatelna

s univerzálním vybavením a zázemím pro vychovatele (WC, sprcha, umyvadlo) a sklad. V domově mládeže je k dispozici prádelna a žehlička s žehlicím prknem.

V celém domově mládeže je také bezdrátové WiFi připojení k Internetu.

Zařizovací předměty odpovídají charakteru domova mládeže, jsou funkční a udržovatelné.

Výměna ložního prádla se provádí jednou za 14 dní, v případě potřeby ihned (viz Provozní řád Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění).

Pro přípravu na vyučování a volný čas jsou kromě pokojů v každém podlaží domova mládeže studovna a klubovna nebo specializovaná klubovna (celkem 40). V klubovnách a studovnách je původní nábytek (z roku 1985) a proto plánujeme i zde jeho postupnou výměnu v návaznosti na výměnu nábytku v ubytovacích buňkách. Plánujeme i jejich vybavení moderní didaktickou technikou.

V domově mládeže je 6 osobních výtahů, z toho 2 jsou zrekonstruovány dle požadavků EU, ostatní plánujeme, dle finančních možností, také zrekonstruovat. Dále jsou v domově mládeže dvě izolace (pro chlapce a dívky).

Objekt A1 je kompletně revitalizován, v objektu A2 jsou vyměněna okna a je zateplená střecha a v objektu A3 je zateplená střecha. Dokončení revitalizace objektu A2 a revitalizaci celého objektu A3 domova mládeže plánujeme i s využitím prostředků z ESF.

Centrum volného času

Pro ubytované žáky je v domově mládeže připravován bohatý program v našem centru volného času, kde mohou aktivně trávit volný čas v mnoha zájmových útvarech. Zájemcům (i z řad neubytovaných žáků školy) jsou k dispozici:

- 2 tělocvičny, 3 posilovny, šatny se sprchovacím zařízením, venkovní sportovní areál a tenisové kurty,
- velký společenský sál s ozvučením a dataprojektorem,
- specializované klubovny (keramická dílna s kruhem a pecí, fotokomora, šicí dílna, cvičný byt, hudebny, redakční rada atd.),
- Informační centrum se školní knihovnou,
- 2 kopírky na předplacené magnetické čipy (Informační centrum a vrátnice).

Kapacita tělocvičen: velká tělocvična 30,6 m x 18,3 m s kapacitou cca 30 žáků,
malá tělocvična 24,6 m x 12,8 m s kapacitou cca 15 žáků.

Prostory pro cvičení: velká posilovna 9,3 m x 12 m, vybavena 14 posilovacími stroji a 4 stojany na nakládací činky s kapacitou cca 12 žáků,
malá posilovna (cvičební sál) 6 m x 6 m vybavena televizorem a DVD přehrávačem s kapacitou 10 žáků.

Vybavení tělocvičen, hygienické zařízení, možnost očisty, vybavení šaten:

- tělocvičny jsou vybaveny nářadím na gymnastiku (šplhadla lanová, šplhadla tyčová, kladiny, hrazdy, ribstoly, kozy, švédské bedny, lavičky, trampolína, žíněnky, branky na házenou, koše na košíkovou, branky na florbal),

- cvičící mají k dispozici pět šaten, z nichž je každá vybavena pěti věšákovými lavicemi, kapacita šaten je 25 žáků,
- ke každé šatně přísluší koupelna vybavená třemi sprchovými kouty a čtyřmi umyvadly, součástí šaten jsou rovněž dva dívčí a dva chlapecké WC.

Počet a kapacita hřišť: čtyři venkovní hřiště s celkovou kapacitou 50 žáků.

Vybavení hřišť: - asfaltové hřiště – branky na kopanou (házenou), konstrukce na košíkovou,
- dva venkovní stoly na stolní tenis,
- ruský kuželník,
- atletické víceúčelové hřiště – tartanová dráha (200 m), sektory na skok daleký, skok vysoký a vrh koulí,
- hřiště s umělým trávnikem pro malou kopanou,
- dvě hřiště na odbíjenou,
- tenisový kurt s umělým povrchem.

Pro přípravu na vyučování mohou žáci kromě pokojů s WiFi připojením k Internetu využívat studovny s dvěma PC s Internetem, klubovny a Informační centrum se školní knihovnou (cca 5 000 svazků beletrie i odborné literatury pravidelně doplňované, 33 titulů periodik a 5 titulů denního tisku, 6 PC s připojením na Internet, 1 tiskárna a 1 barevná kopírka).

Vybavení specializovaných kluboven, Informačního centra, tělocvičen, posiloven a sportovišť je průběžně doplňováno a modernizováno. Žáci ho využívají dle rozvrhu zájmových útvarů a aktivit, převážně v odpoledních hodinách. V rámci volnočasových aktivit mohou žáci (ubytovaní i neubytovaní) navštěvovat cca 30 až 40 zájmových útvarů (sportovní, kulturní, rukodělné a environmentální). V případě příznivého počasí mají žáci k dispozici školní venkovní sportovní areál s tenisovými kurty, volejbalovým a fotbalovým hřištěm a lehkootletickým oválem.

Pro realizaci ŠVP domova mládeže budeme, dle možností a potřeby, využívat v odpoledních hodinách i specializované učebny teoretického vyučování s interaktivní tabulí.

Naše požadavky na prostředí, ve kterém jsou žáci ubytováni a kde probíhají volnočasové aktivity, jsou zejména: bezpečnost, snadné udržování pořádku a čistoty, nehluknost, řádné osvětlení, větrání, dostatek prostoru, přiměřený, udržovatelný a čistý nábytek atd.

Prostředí domova mládeže a centra volného času splňuje také estetická kritéria a tak přináší podněty pro sociální kontakty a komunikaci. Prostory musí být čisté a čistitelné, s odpovídající teplotou, osvětlením, odhlučněné a udržované.

Žáci jsou vedeni k šetrnému zacházení se zařízením, případné škody uhradí (na základě škodního protokolu). Žáci jsou také vedeni k sebeobslužné činnosti a každodennímu úklidu pokojů. Jedenkrát týdně (převážně ve čtvrtek) probíhá ve výchovné skupině generální úklid. Vlastní ručníky si žáci každý týden doma vyměňují za čisté.

Úsek provozně technický, včetně pomocných provozů, v domově mládeže zajišťuje:

- úklid - sociální zařízení, klubovny, studovny a chodby uklízí uklízečky (viz § 22 vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz

zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů,

- zjištěné závady odstraňují údržbáři (dle knihy závad na hlavní vychovatelně, požární knihy a dle osobní domluvy),
- výměna lůžkovin probíhá dle § 23 vyhlášky Ministerstva zdravotnictví č. 410/2005 Sb., o hygienických požadavcích na prostory a provoz zařízení a provozoven pro výchovu a vzdělávání dětí a mladistvých, ve znění pozdějších předpisů a Provozního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění, zajišťují pracovnice prádelny,
- vrátní službu zajišťují vrátní na hlavní vrátnici.

Materiálové a prostorové vybavení školní jídelny:

Kapacita školní jídelny je 280 míst u stolu a 2 000 jídel, probíhá řízení na zvýšení kapacity 2500 jídel.

Materiálové a prostorové vybavení je v souladu s vyhláškou č. 137/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů:

- prostory a vybavení školní jídelny odpovídá počtu stravovaných osob (kapacita míst u stolu je 280 osob),
- ostatní provozní prostory se skládají z varny, kde se připravují snídaně, obědy, večeře a skladů potravin, včetně chladících a mrazících boxů, hrubé a čisté přípravný zeleniny, přípravný masa, přípravný studené kuchyně.

Zákonem č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví, ve znění pozdějších předpisů, bylo v Střední škole informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 stanoveno zajistit zdravotní nezávadnost výroby ve školním stravovacím zařízení uplatňováním **systému kritických bodů neboli HACCP**. Analýzou specifických podmínek provozu (příjem, nákup, skladování potravin, příprava potravin, výroba pokrmů a výdej pokrmů) byly určeny kritické body a hodnoty, při jejichž dodržení nejsou strávníci (žáci) zdravotně ohroženi. Jedná se zejména o dodržování teplot u:

- skladování chlazených potravin, které se dále tepelně nepracovávají,
- tepelné regenerace pokrmů po dokončení finální úpravy,
- uchovávání a výdej teplých pokrmů.

Celodenní stravování je zajištěno ve školní jídelně, strava je připravována ve vlastním stravovacím zařízení. Evidence a objednávání stravy je prováděno v systému ProVIS, přes objednávací terminál, prostřednictvím magnetického čipu, Internet nebo prostřednictvím dvou stravovacích referentů v kanceláři u školní jídelny.

Oddělení DČ – režim stravování cizích strávníků je prostorově a dle možností i časově oddělen.

Ve školní kuchyni a jídelně, dále v objektech A3 a F (tělovýchova) je realizován Solární systém pro ohřev užitkové vody, který významně ovlivnil energetickou spotřebu.

V prostorách školy jsou žákům a zaměstnancům k dispozici školní bufet a nápojové a občerstvovací automaty.

Prostorové a materiální podmínky pro vedení školy, úsek výchovy mimo vyučování a domov mládeže a školní jídelnu jsou rovněž zajištěny a dostatečně vybaveny nábytkem, kancelářskou technikou a prostředky ICT a jsou průběžně a dle potřeby obměňovány a doplňovány.

V ŠVP domova mládeže lze konstatovat, že prostorové a materiální podmínky pro vzdělávání, ubytování, stravování a volnočasové aktivity, osobní hygienu a odpočinek žáků i pedagogických pracovníků (vychovatelů) atd. jsou dostatečné, přesto nadále počítáme s jejich průběžným materiálovým doplňováním a modernizací.

Vlastní hodnocení prostorových a materiálních podmínek vzdělávání

Součástí vlastního hodnocení úseku výchovy mimo vyučování je pravidelně i zjištění, jak je prostorové a materiální vybavení vnímáno pedagogy, žáky a zákonnými zástupci žáků (dotazníková šetření, ankety, vlastní hodnocení pedagogických pracovníků, rozhovory apod.). Analýza všech těchto podnětů, závěry z kontrol, včetně hospitací, případné stížnosti k činnosti domova mládeže atd. jsou podkladem k eventuální změně ŠVP domova mládeže. Dalším hodnotícím kritériem je i porovnání našeho domova mládeže s ostatními domovy mládeže (konzultace s jejich pedagogickými pracovníky, Internet atd.). Hodnocení dále spočívá i v odsouhlasení souladu s platnou legislativou a respektování jejich změn v ŠVP domova mládeže v této oblasti.

12) Personální podmínky vzdělávání

Personální podmínky vzdělávání zásadně ovlivňují naplňování ŠVP domova mládeže a výsledky vzdělávání žáků. Kvalitní výchovnou a vzdělávací činnost zajišťují v ŠVP domova mládeže především kvalifikovaní pedagogičtí pracovníci, proto je pro nás řízení lidských zdrojů důležité.

V personální oblasti jsou rozhodující ustanovení zákona č. 563/2004 Sb., o pedagogických pracovnících a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o pedagogických pracovnících), kde v § 16 jsou uvedeny možnosti získání odborné kvalifikace na pozici vychovatele domova mládeže.

V § 3 zákona o pedagogických pracovnících jsou v odstavci 1 uvedeny **předpoklady pro výkon činnosti pedagogického pracovníka:**

- a) plná způsobilost k právním úkonům,
- b) odborná kvalifikace pro přímou pedagogickou činnost,
- c) bezúhonnost,
- d) zdravotní způsobilost,
- e) schopnost prokázat znalost českého jazyka.

Pedagogičtí pracovníci a ostatní pracovníci úseku výchovy mimo vyučování se řídí také vyhláškou č. 263/2007 Sb., kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřizovaných MŠMT, krajem, obcí nebo dobrovolným svazem obcí, ve znění pozdějších předpisů.

Pedagogickými pracovníky v domově mládeže a v centru volného času jsou vychovatelé a vedoucí vychovatelé, které řídí zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování. Vedoucí vychovatelé a vychovatelé se vzájemně zastupují. Zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování zastupuje vedoucí vychovatelka p. Bc. Danuše Doubková.

Vedení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže, ve spolupráci s personálním oddělením školy, dlouhodobě usiluje o stabilizaci pracovního týmu, přesto se částečné fluktuaci nelze vyhnout (např. odchody do starobního důchodu). Personální práce a požadavky na pedagogickou způsobilost vychovatelů v domově mládeže vycházejí ze zákona o pedagogických pracovnících. Počet pedagogických pracovníků je dán každoročně krajským normativem a jeho případným navýšením v dohodovacím řízení s odborem školství Jihomoravského kraje na kalendářní rok.

Na úseku výchovy mimo vyučování pracuje až cca 30 pedagogických pracovníků s požadovanou kvalifikací, z toho cca třetina jsou muži, kteří zabezpečují výchovu a vzdělávání (včetně vedení zájmových útvarů a akcí výchovy mimo vyučování) v domově mládeže a centru volného času. Pedagogičtí pracovníci jsou doplněni dvěma pomocníky vychovatele a dvěma recepčními v domově mládeže (v přepočteném počtu 2,5 nepedagogických pracovníků). Dále na úseku výchovy mimo vyučování pracují 2 profesionální knihovnice (v přepočteném počtu 1,8 knihovnic) v Informačním centru školy. Povinnosti všech pracovníků jsou přesně definovány v popisu práce a pracovníky úseku výchovy mimo vyučování pochopeny. Pro vychovatele domova mládeže je popis práce ještě doplněn popisem jednotlivých druhů služeb.

Začínajícím vychovatelům je poskytována dva školní roky metodická pomoc vychovatele s minimálně pětiletou praxí v domově mládeže (tzv. „uvádění“).

Všichni pedagogičtí pracovníci, kteří realizují ŠVP domova mládeže plní kvalifikační předpoklady a jsou odborně a pedagogicky způsobilí. Vychovatelský sbor se dělí dle příslušnosti k jednotlivým vedoucím vychovatelům a zdravě mezi sebou soutěží.

Na základě zákona o pedagogických pracovnících a nařízení vlády č. 75/2005 Sb., o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, stanovuje ředitel školy každoročně rozsah přímé pedagogické činnosti pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování a domova mládeže. Přímá pedagogická činnost vychovatele domova mládeže je dlouhodobě stanovena na 32 hodin týdně.

Další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále jen DVPP)

Vedení školy a domova mládeže klade velký důraz na další vzdělávání pedagogických pracovníků, které je jednou z priorit ŠVP domova mládeže a personální práce na úseku výchovy mimo vyučování a je dlouhodobě plánováno. V souladu s plánem DVPP schváleným ředitelem školy a projednaným v závodním výboru odborů jsou vytvářeny podmínky pro DVPP i pro pedagogické pracovníky výchovy mimo vyučování. Plán DVPP na kalendářní rok se řídí zákonem o pedagogických pracovnících (§ 24), nařízením vlády č. 75/2005 Sb. o stanovení rozsahu přímé vyučovací, přímé výchovné, přímé speciálně pedagogické a přímé pedagogicko-psychologické činnosti pedagogických pracovníků, ve znění pozdějších předpisů, prováděcími vyhláškami MŠMT, ve znění pozdějších předpisů a dále vychází z Rámcových úkolů Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 a z vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže.

DVPP je zaměřeno na oblast tvorby a implementace ŠVP domova mládeže, řízení pedagogických pracovníků, školskou a obecnou legislativu, na metodiku osobního rozvoje pedagogických pracovníků v problematice prevence rizikového chování žáků, vzdělávání v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a požární ochrany a v oblasti jejich specializace při vedení zájmového útvaru.

ICT vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků školy, včetně domova mládeže je zajišťováno převážně z vlastních zdrojů. Škola dlouhodobě naplňuje statut Informačního a školicího střediska.

Pedagogičtí pracovníci využívají udělené studijní volno, dle § 24, odstavce 7, zákona o pedagogických pracovnících, k samostudiu a vzdělávání, dle studijního zájmu pedagogického pracovníka a dle potřeb a rozvrhu školy s určeným výstupem. K tomu mohou využívat Internet a studijní literaturu v Informačním centru školy a v domově mládeže (v oblasti tvorby a implementace ŠVP domova mládeže, EU, školství, práva, obecné pedagogiky a psychologie, vlastní odborné specializace atd.). Jsou tak naplňována práva a povinnosti pedagogických pracovníků na DVPP po dobu pedagogické činnosti v Střední škole informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23.

K dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků budou rovněž použity finanční prostředky získané z případných vzdělávacích projektů a z dalších zdrojů, včetně ESF.

K DVPP budou, dle nabídky a finančních možností, zvolena zařízení s platnou akreditací MŠMT. Vědomosti a kompetence z DVPP budou pedagogičtí pracovníci využívat při výchově a vzdělávání.

Z vlastního hodnocení DVPP ze strany pedagogických pracovníků výchovy mimo vyučování vyplývá také potřeba dalšího zaměření DVPP.

Vlastní hodnocení plánu DVPP v konkrétním školním roce bude součástí výroční zprávy školy za daný školní rok.

Pedagogičtí pracovníci úseku výchovy mimo vyučování zabezpečují výchovu a vzdělávání a organizují pro žáky jednorázové a pravidelné výchovně vzdělávací aktivity, na které jsou vysláni ředitelem školy nebo zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování (viz cestovní příkaz a podpis měsíčního plánu zástupcem ředitele pro výchovu mimo vyučování a zapsání do knihy docházky).

Pracovní doba pedagogických i nepedagogických pracovníků se řídí zákonem č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů. Přestávky na odpočinek jsou předmětem vnitřní směrnice ředitele školy. Pracovní doba je evidována v knize docházky, v rozpisu služeb a v měsíčním výkaze.

Řízení úseku výchovy mimo vyučování vychází z Organizačního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění.

Úsek výchovy mimo vyučování je řízen zástupcem ředitele pro výchovu mimo vyučování a je organizačně rozdělen na DM č. 1, DM č. 2 a centrum volného času (CVČ), včetně Informačního centra se školní knihovnou. Centrum volného času má sekci kulturní, sportovní a Informační centrum.

Řízení úseku výchovy mimo vyučování vyplývá ze školských zákonů a prováděcích předpisů MŠMT, ze Zásad vztahů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací, v platném znění, z úkolů z porad ředitelů středních škol Jihomoravského kraje, z vnitřních předpisů ředitele školy, ze závěrů a opatření z porad vedení a rozšířených porad vedení, ze závěrů z porad úseku výchovy mimo vyučování a ze závěrů a opatření z kontrol, včetně hospitací. Plán kontrol, včetně hospitací a jeho hodnocení je prováděno dle vnitřní směrnice ředitele č. 2/2002 – Kontrolní systém, ze kterého vyplývají úkoly, plán a pravidla kontrolní činnosti i jejich minimální četnost. Směrnice je zástupcem ředitele pro výchovu mimo vyučování rozpracována na kalendářní rok pro potřeby úseku výchovy mimo vyučování. Řízení úseku navazuje i na vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování a reflektuje zpětnou vazbu z tohoto hodnocení.

Řízení školní jídelny vychází z Organizačního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, v platném znění. Školní jídelna je řízena zástupcem ředitele pro provozně technický úsek ing. Vladimírem Grossem a dále vedoucí školního stravování paní Libuší Valovou. Ve školní jídelně dále pracují provozní pracovníci – kuchaři, pomocní kuchaři a skladní potravin, kteří jsou rozděleni do směn dle počtu vařených jídel v rámci celodenního stravování.

Vlastní zařízení školního stravování zajišťuje také za úplatu stravování zaměstnancům školy.

Dílčí cíl ŠVP domova mládeže v oblasti personálních podmínek:

- zaměříme se na klima a kulturu školy (nadále je to hodnotící cíl), na vytváření optimálních sociálních, výchovných a vzdělávacích podmínek, které by zabránily vzniku rizikového chování žáků a eliminovaly ho, pozitivně působily na harmonický a osobnostní rozvoj a psychické zdraví žáků a pedagogických pracovníků a podporovaly učení žáků,
- je nutné ještě více stmelit pracovní kolektiv celého úseku výchovy mimo vyučování, podpořit týmovou práci, vytvořit podmínky pro rovnoměrné zastoupení mužů a žen v počtu vychovatelů

tak, aby odpovídalo složení domova mládeže (chlapci – dívky). Všechny pedagogické pracovníky získat pro dodržování Školního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 pro žáky, v platném znění, pro zlepšení studijních výsledků žáků a jejich jednání dle „dobrých mravů“, zaměřit se na kulturu projevu a na prevenci rizikového chování žáků, k tomu využívat i přítomnosti vychovatele v noční službě. Udržet dobré jméno školy a domova mládeže a zajistit i nadále plnou obsazenost domova mládeže zlepšením práce v oblasti marketingu (propagace domova mládeže, včetně veletrhů škol, propagační letáky domova mládeže, zlepšování webových stránek školy informujících o domově mládeže). Zlepšit spolupráci se žakovskou samosprávou domova mládeže a vyhodnocování úspěšných výchovných skupin domova mládeže, rozvíjet zájmovou činnost a zveřejňovat dosažené výsledky v reprezentaci školy. Spolupracovat s rodiči a dalšími sociálními partnery školy a domova mládeže, plán DVPP nadále zaměřit na podporu vychovatelů v implementaci ŠVP domova mládeže, zpracovat plán rozvoje lidských zdrojů s cílem odstranění personálních rizik (vyšší věkový průměr vychovatelského sboru, fluktuace nově přijatých vychovatelů, ochota celoživotně se vzdělávat, nízké platové ohodnocení pedagogických pracovníků atd.).

Vlastní hodnocení personálních podmínek, včetně DVPP, bude součástí vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže a vyústí i v případný návrh korekce ŠVP domova mládeže pro ředitele školy.

13) Ekonomické podmínky vzdělávání

Popis ekonomických podmínek vzdělávání je povinnou součástí ŠVP domova mládeže. Výše příspěvku od zřizovatele (Jihomoravského kraje) je pro domov mládeže a školní jídelnu nastavena ve „Výpočtu rozpočtu“ na jednotlivé kalendářní roky. Čerpání příspěvku od zřizovatele je v souladu se „Zásadami vztahů orgánů Jihomoravského kraje k řízení příspěvkových organizací“, v platném znění a v souladu s účelem, na který byl přidělen. Z příspěvku zřizovatele jsou hrazeny i přímé náklady, spojené s ubytováním a stravováním žáků. Financování škol a školských zařízení je uzákoněno v § 160 až 163 školského zákona. Řídí se i dalšími zákonnými postupy a vnitřními předpisy ředitele školy. Ekonomické podmínky, zdroje a jejich výše se každoročně mění, mění se výše příspěvku od zřizovatele a mohou se měnit i výše úplat za školské služby ubytování a stravování.

Ekonomické podmínky vzdělávání jsou zajišťovány i z vícezdrojového financování, tedy i z finančních dotací, drobných finančních sponzorských darů a z doplňkové činnosti.

Výše úplaty za školské služby ubytování je v souladu s vyhláškou MŠMT č. 108/2005 Sb., o školských výchovných a ubytovacích zařízeních a školských účelových zařízeních, § 5, ve znění pozdějších předpisů. Domov mládeže je pro stanovení výše úplaty zařazen do I. kategorie (výše úplaty až 1 600 Kč za 1 lůžko na 1 kalendářní měsíc). Vyšší úplaty za ubytování žáků v domově mládeže stanovuje ředitel školy s přihlédnutím k vybavení domova a k úrovni poskytovaných služeb. Na základě přihlášky do domova mládeže a po kladném sdělení o ubytování, je se zákonnými zástupci nezletilých žáků nebo se zletilými žáky uzavřena smlouva o ubytování a stravování, ve které jsou stanoveny další podrobnosti, včetně splátkového kalendáře (na jeden školní rok).

Výše úplaty za školské služby stravování je v souladu s § 5 vyhlášky MŠMT č. 107/2005 Sb., o školním stravování, ve znění pozdějších předpisů.

Stanovuje ji ředitel školy na základě výše finančních normativů, v rámci finančních limitů v příloze č. 2 této vyhlášky. Zákonný zástupce nezletilého žáka a zletilý žák podávají přihlášku ke stravování na školní rok. Na základě podané přihlášky je žák stravován. Ubytovaný žák z vlastní školy odebírá snídaně, obědy a večeře, ubytovaný žák z jiné střední školy nebo vyšší odborné školy odebírá snídaně a večeře. Ostatní žáci vlastní školy se přihlašují k odebírání obědů. Podmínkou k odebírání stravy je uhrazení úplaty za školskou službu stravování dle splátkového kalendáře a předložení magnetického čipu.

Druhá večeře bude poskytována v případě nadpolovičního souhlasu zákonných zástupců nezletilých žáků a zletilých žáků, který je zjišťován před zahájením školního roku.

Celoroční uzávěrka je jedním z podkladů pro zpracování Zprávy o činnosti příspěvkové organizace za předchozí kalendářní rok (zpracovaná k 28. únoru následujícího kalendářního roku).

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže v oblasti finančních zdrojů a ekonomických podmínek spočívá v hodnocení, jestli má domov mládeže a školní jídelna odpovídající množství finančních zdrojů pro jeho realizaci. Dále se hodnotí, jestli jsou finanční prostředky přidělené zřizovatelem ze státního rozpočtu využívány na účel, ke kterému byly přiděleny.

Finanční kontrola je prováděna v souladu s vnitřní směrnicí ředitele školy č. 10/2004 – Vnitřní kontrolní systém. Důraz je kladen na hospodárnost, účelnost a efektivnost vynaložených finančních prostředků.

Ekonomiku v Střední škole informatiky spojů, Brno, Čichnova 23, včetně celoroční uzávěrky, zpracovává ekonomický úsek, který vede zástupce ředitele pro ekonomický úsek Ing. Jaroslava Fojtíková.

Zvláště je vedeno hospodaření v hlavní činnosti a v doplňkové činnosti.

Majetek školy je veden v souladu se zákonnými předpisy a vnitřními předpisy ředitele školy.

V naší organizaci působí **interní auditor** (Ing. Ludmila Moravcová).

14) Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární prevence

Povinnost domova mládeže a školní jídelny (školská zařízení) zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví žáků vyplývá zejména z ustanovení § 29 školského zákona. V ŠVP domova mládeže je proto zakotvena povinnost vychovatelů domova mládeže a centra volného času prokazatelně poskytovat žákům informace k zajištění bezpečnosti, ochrany zdraví a o požární ochraně. Žáci rovněž podpisem potvrdí, že informacím porozuměli. V domově mládeže, centru volného času a ve školní jídelně budeme vytvářet podmínky pro zdravý vývoj (fyzický i psychický), zdravý životní styl a pro předcházení vzniku rizikového chování žáků.

Při vzdělávání a poskytování školských služeb budeme přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků.

Důležitými dokumenty jsou:

- **školský zákon, § 29, odstavec 1, 2 a 3,**
- **vyhláška MŠMT č. 64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů,**
- **Metodický pokyn MŠMT k zajištění bezpečnosti o ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 37014/2005-25,**
- **Metodický pokyn MŠMT k primární prevenci sociálně patologických jevů u dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních, č. j. 20 006/2007-51.**
- **Metodický pokyn ministra školství, mládeže a tělovýchovy k prevenci a řešení šikanování mezi žáky škol a školských zařízení, č. j. 24 246/2008-6,**
- **Minimální preventivní program školy na příslušný školní rok (zpracovává školní metodik prevence),**
- **„Mapování vztahů ve třídním klimatu – počáteční stadium“, které zpracovaly Mgr. Hana Trávníčková - Hostinská (výchovná poradkyně školy) a Mgr. Renáta Ježková (speciální pedagog Střediska výchovné péče),**
- **„Krizový scénář pro počáteční stádium šikany“, včetně „Programu proti šikanování“, které zpracovaly Mgr. Hana Trávníčková- Hostinská (výchovná poradkyně školy) a Mgr. Renáta Ježková (speciální pedagog Střediska výchovné péče).**
- **Strategie prevence rizikových projevů chování u dětí a mládeže v působnosti rezortu školství, mládeže a tělovýchovy na období 2009 – 2012, č. j. 10514/2009-61.**
- **Program proti šikanování**

Podmínky bezpečnosti práce a ochrany zdraví a požární prevence v ŠVP domova mládeže popisují, jakým způsobem škola, včetně domova mládeže zajišťuje bezpečnost a ochranu a zdraví žáků při vzdělávání a mimoškolních aktivitách a jakým způsobem jsou žáci vedeni k dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků a požární prevenci, tj. osvojení si těchto kompetencí. Cílem výchovného a vzdělávacího pedagogického působení je žák odpovědný za své chování a způsob života v míře odpovídající a přiměřené jeho věku a schopnostem.

Problematika bezpečnosti a ochrany a zdraví žáků úzce souvisí se vzděláváním ke zdraví, s prevencí šikany a dalšího rizikového chování žáků. Výchova ke správnému zdravotnímu stylu žáků je nedílnou součástí výchovy a vzdělávání. Žák by se měl chovat v domově mládeže a centru volného času obezřetně a dbát o své zdraví. Nedílnou součástí výchovy ke správnému životnímu stylu je i správná výživa žáků, zde se uplatňuje i skladba stravy žáků ze strany školní jídelny.

Podmínky pro bezpečnost a ochranu zdraví žáků, hygienu a požární prevenci při vzdělávání:

- **bezpečnost a ochrana zdraví žáků** při vzdělávání a při činnostech, které s ním souvisejí,
- seznámení žáků se Školním řádem Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, včetně Vnitřních řádů domova mládeže a školní jídelny a provozních řádů,
- nezávadný stav objektů a zařízení a jejich údržba, **pravidelná technická kontrola a revize**,
- zlepšování vzdělávacího prostředí dle požadavků **hygienických předpisů**,
- prokazatelné seznámení žáků o možném ohrožení zdraví a bezpečnosti při všech vzdělávacích činnostech,
- ochrana žáků před násilím, **šikanou**, včetně kyberšikany, agresivitou a jinými negativními jevy,
- vytváření prostředí a vzdělávacích podmínek podporujících zdraví a **zdravý životní styl** (vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody).

V domově mládeže a centru volného času budou nadále vyhledávána a zhodnocována bezpečnostní rizika, vyplývající ze vzdělávací činnosti a provozu domova mládeže a centra volného času. Následně budou přijímána opatření **k prevenci rizik**. V domově mládeže a centru volného času bude zajišťována nejen bezpečnost žáků fyzická, ale i psychosociální.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygienické a požární prevence jsou v domově mládeže zajišťovány:

- vhodným režimem žáků v domově mládeže s dostatkem relaxace a pohybových aktivit dané režimem dne a skladbou činností v domově mládeže a centru volného času,
- vhodný studijní, stravovací a pitný režim,
- bezpečné a hygienické prostředí v prostorách domova mládeže a centra volného času, v souladu s platnými bezpečnostními, požárními a hygienickými normami (odpovídající osvětlení, teplo, čistota, větrání, hlučnost, nábytek atd.),
- pravidelné technické kontroly a revize zařízení,
- ochrana žáků před úrazy,
- zpracování provozních řádů (domova mládeže, kluboven, tělocvičen, sportovišť, školní jídelny a školní kuchyně),
- dostupnost prostředků první pomoci, kontaktů na lékaře, poskytování první pomoci – praktické kompetence vychovatelů (DVPP, kurz „Zdravotník zotavovacích akcí) atd.

Psychosociální podmínky jsou zajišťovány:

- vytváření klidného prostředí a příznivého sociálního klimatu v domově mládeže – otevřenost a partnerství v komunikaci, úcta, tolerance, empatie, uznání, spolupráce a pomoc druhým žákům, sounáležitost se školou a domovem mládeže,
- respekt k potřebám žáka a jeho osobním problémům,
- výchovná a vzdělávací činnost vycházející ze zájmů žáka, sledování všestranného rozvoje žáka a jeho prospěchu,
- věková přiměřenost a motivující hodnocení,

- respekt k individualitě žáka, jeho hodnocení v souladu s jeho individuálními možnostmi,
- ochrana žáků před rizikovým chováním, násilím, šikanou (Minimální preventivní program školy, Program proti šikanování a Krizový plán školy),
- spoluúčast (participace) žáků na životě domova mládeže, účast v žákovské samosprávě domova mládeže,
- budování komunity žáků na principu svobody, odpovědnosti, spravedlnosti, spolupráce a na dodržování společných pravidel,
- informovanost žáků i zákonných zástupců o činnosti domova mládeže a centra volného času atd.

Podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou součástí vnitřních směrnic Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23. Specifické podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany jsou zařazeny do Školního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, konkrétně ve Vnitřním řádu domova mládeže, Vnitřním řádu školní jídelny, v Provozním řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 a v jednotlivých provozních rádech.

Žáci a zákonní zástupci nezletilých žáků, kteří jsou ubytováni v domově mládeže, jsou prokazatelně seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany a Školním řádem Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny při zahájení ubytování v domově mládeže a stravování ve školní jídelně.

Rovněž v zájmových útvarech jsou žáci vedoucím zájmového útvaru prokazatelně seznámeni s předpisy bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, hygieny a požární ochrany pro zájmový útvar před zahájením jeho činnosti. Stanovena je osnova poučení o bezpečnosti a ochraně zdraví, hygieny a požární ochraně pro zájmové útvary (zpracovává vedoucí zájmového útvaru).

Všechny úrazy žáků jsou vedeny v Knize úrazů na hlavní vychovatelně, následně ihned nahlášeny (se záznamem o úraze) referentovi bezpečnosti a ochrany zdraví při práci v Střední škole informatiky a spojů, je postupováno podle vyhlášky MŠMT č.64/2005 Sb., o evidenci úrazů žáků a studentů, ve znění pozdějších předpisů. Zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, požární ochrany a hygienických předpisů je důležité, rovněž velmi důležité je formální prokázání, že byla učiněna veškerá opatření k minimalizaci úrazů.

O úraze nezletilého žáka podá domov mládeže bez zbytečného odkladu nahlášení jeho zákonnému zástupci.

Důležité je i mapování (vyhledání) možných rizik v domově mládeže, ve školní jídelně a v centru volného času, pojmenují se zdroje rizik a přijmou se opatření k jejich eliminaci nebo minimalizaci (technická, organizační, výchovná). O přijatých opatřeních v oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, požární ochrany a hygienických předpisů se vede příslušná dokumentace dle vnitřních směrnic ředitele školy.

Možná rizika v domově mládeže, centru volného času a školní jídelně:

- rizika vyplývající ze sportovní činnosti (zájmové útvary, turnaje atd.),
- rizika vyplývající z chování žáků, včetně šikany, kyberšikany a agresivity žáků,

- rizika kouření v prostorách domova mládeže a centra volného času, včetně rizik z požárního hlediska,
- rizika při návratu žáků z vycházek pod vlivem návykových látek,
- rizika v období nočního klidu v domově mládeže,
- rizika z pobytu žáků v domově mládeže v dopoledních hodinách a v době obědové přestávky,
- rizika z používání nedovolených elektrospotřebičů v domově mládeže,
- rizika úrazu při rozbití skleněné výplně dveří v buňkách domova mládeže,
- rizika při pobytu žáků ve společných prostorách domova mládeže a školní jídelně,
- zdravotní riziko z vydávané stravy atd.

K těmto rizikům domov mládeže přijímá a nadále bude přijímat opatření:

- výchovná (dodržování Školního řádu Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, Minimální preventivní program školy, výchovná opatření, Krizový scénář pro počáteční stadium šikany včetně Programu proti šikanování, proškolení a testy o bezpečnosti a ochraně zdraví žáků, požární ochraně, vyhodnocení Strategie prevence rizikových chování, MŠMT, č. j. 1447/2009-20, atd.),
- organizační (namátkové kontroly žáků po návratu z vycházek, zda nejsou pod vlivem návykových látek, ke kterým je nutný předcházející souhlas zákonných zástupců, zvýšené noční kontroly vychovatelů a pomocníků vychovatele při noční službě, zajištění dozoru nad žáky atd.),
- kontroly domova mládeže v dopoledních a nočních hodinách,
- pedagogický dozor ve školní jídelně a ve společných prostorách školy a domova mládeže v době pobytu žáků, (žáci se musí chovat slušně, ohleduplně a v souladu s bezpečnostními a hygienickými předpisy),
- technická (odstranění závad, vyřešení rizika skleněných výplní dveří v buňkách domova mládeže, pravidelné technické kontroly a revize, včetně tělocvičen, posiloven a venkovních sportovišť,
- zdravotní riziko z vydávané stravy je minimalizováno dodržováním systému kritických bodů HACCP, uplatňovaného v kuchyni,
- dodržování vnitřních směrnic ředitele školy atd.

Pro všechny žáky a zaměstnance je zajištěna preventivní lékařská péče v areálu školy.

Ve vlastním hodnocení ŠVP domova mládeže, včetně výchovy mimo vyučování se tedy zaměříme i na hodnocení bezpečnosti a ochrany zdraví žáků, na podporu zdravého životního stylu, na prevenci rizikového chování žáků, včetně šikany a na vyhodnocování zdravotních a bezpečnostních rizik a přijatých opatření k jejich eliminaci. Vyhodnotíme i úrazovost žáků, její příčiny a přijatá opatření.

15) Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže a školní jídelny

Evaluace vzdělávání znamená monitorování (zjišťování) a vyhodnocování dat, které charakterizují vzdělávání a jeho výsledky.

Evaluace je: autoevaluace – vlastní hodnocení školy,
externí evaluace – hodnocení - ČŠI, zřizovatel (podle kritérií, která předem zveřejnil).

Vyhodnocování dat – porovnávání a posuzování zjištěných výsledků vzdělávání ke zvoleným ukazatelům.

Podpora pro oblast hodnocení vzdělávání byla čerpána i ze skotského systému „Jak dobrá je naše škola“.

Vlastní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně ŠVP domova mládeže, vychází ze školského zákona § 12, ve znění pozdějších předpisů a je upřesněno prováděcí vyhláškou MŠMT č. 15/2005 Sb. ve znění pozdějších předpisů, kterou se stanoví náležitosti dlouhodobých záměrů, výročních zpráv a vlastního hodnocení školy, ve znění pozdějších předpisů, část čtvrtá, § 8 a § 9. Dále vychází z koncepce a strategie školy a z „Plánu vlastního hodnocení školy na konkrétní školní roky“, zpracovaného ředitelem školy. Jedná se o tříleté hodnotící období: školní rok 2007/2008 až školní rok 2009/2010, a školní rok 2010/2011 až školní rok 2012/2013.

1. Hlavní oblasti vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže pro dané školní roky jsou vždy:

- podmínky ke vzdělávání, včetně personálních a bezpečnostních,
- průběh vzdělávání se zaměřením na zájmové vzdělávání,
- podpora školského zařízení (domov mládeže, centrum volného času, školní jídelna) žákům, vliv vzájemných vztahů školského zařízení, žáků, rodičů atd.,
- výsledky vzdělávání žáků, výsledky v soutěžích a přehlídkách,
- řízení školského zařízení, personální práce,
- další vzdělávání pedagogických pracovníků,
- úroveň výsledků práce školského zařízení (domov mládeže a školní jídelna), zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům.

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže je vždy zaměřeno na:

- cíle, které jsou v ŠVP domova mládeže stanoveny v souladu s koncepcí a strategií školy, včetně výchovy mimo vyučování a domova mládeže, jejich reálnost, důležitost, smysluplnost, hodnotitelnost a termínovanost,
- posouzení jakým způsobem jsou dané cíle plněny,
- oblasti, ve kterých je třeba úroveň vzdělávání zlepšit (silné a slabé stránky), včetně návrhu příslušných opatření k dosažení pozitivních změn.

2. Výchovně vzdělávací cíle ŠVP domova mládeže navazují na obecné cíle vzdělávání vlastní střední školy a dalších středních škol a vyšších odborných škol, ze kterých jsou ubytováni žáci

Cílem výchovy a vzdělávání je absolvent vybavený funkční gramotností a klíčovými kompetencemi:

- který je schopen optimálně využívat svých všeobecných i odborných znalostí a dovedností pro úspěšné uplatnění ve světě práce, případně pro další vzdělávání na vyšších odborných školách, vysokých školách a v občanském životě,

- který komunikuje alespoň v jednom světovém jazyce, využívá prostředky informačních a komunikačních technologií,
- který je flexibilní, je schopen samostatně řešit běžné pracovní i mimopracovní problémy,
- který je připraven stanovovat si na základě poznání své osobnosti přiměřené cíle osobního rozvoje v oblasti zájmové i pracovní, pečovat o své zdraví, spolupracovat s ostatními a přispívat k utváření vhodných mezilidských vztahů,
- který uznává hodnoty a postoje podstatné pro život v demokratické společnosti, dodržuje je a jedná s nimi v souladu,
- který si vytvořil potřebu v průběhu života se soustavně vzdělávat,
- který umí vhodně využívat volný čas atd.

3. Cíle a úkoly stanoveného hodnotícího období

Hlavní úkoly vlastního hodnocení VMV v hodnotícím období školních roků 2009/2010 až 2012/2013 jsou:

- a) vyhodnocení a zkvalitnění podmínek a průběhu mimoškolního vzdělávání a kvality školských služeb,
- b) zajištění a zhodnocení kultury školy s důrazem na zkvalitnění podpory školy žákům, spolupráci s rodiči, vliv vzájemných vztahů školy, žáků, rodičů a dalších osob na vzdělávání,
- c) zajištění a zhodnocení aktivit v oblastech zdravého životního stylu a ochrany zdraví a v oblasti environmentální výchovy,
- d) řízení výchovy mimo vyučování, kvalita personální práce, kvalita dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků,
- e) vyhodnocení úrovně výsledků vzdělávání ve výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže, zejména vzhledem k podmínkám vzdělávání a ekonomickým zdrojům,
- f) řízení školní jídelny a vyhodnocení výsledků školní jídelny.

4. Časový plán vlastního hodnocení na období školních roků 2009/2010 až 2012/2013

- sestavení realizačního týmu - 08/2009 až 11/2009 a 08/2010 až 11/2010
- sběr dat - 12/2009 až 03/2010 a 12/2010 až 03/2013
- analýza sběru a získávaných dat - 04/2010 až 06/2010 a 04/2013 až 06/2013
- vyhodnocení sběru dat, příprava podkladů a tvorba závěrečné zprávy vlastního hodnocení školy za tříleté hodnotící období - 07/2010 až 08/2010 a 07/2013 až 08/2013

5. Zdroje informací a dat k vlastnímu hodnocení ŠVP domova mládeže

- dlouhodobá koncepce a strategie rozvoje školy,
- platná legislativa,
- ŠVP domova mládeže, včetně přílohy č. 2 – Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok,
- závěry a opatření z porad ředitele školy,
- závěry a opatření z kontrol, včetně hospitací,
- závěry a úkoly metodického sdružení vychovatelů a jeho jednotlivých metodických komisí, včetně SWOT analýzy oblastí jejich činnosti,
- hodnocení úrazovosti žáků,
- pedagogická dokumentace a školní matrika,
- šetření o kultuře školy,

- vzdělávací projekty,
- personální dokumentace pedagogických pracovníků výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže,
- personální dokumentace pracovníků školní jídelny,
- rozpočet úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže a školní jídelny a jeho plnění,
- zpráva o hospodaření za jednotlivá období,
- analýza výchovných opatření,
- závěry a opatření pedagogických kolektivů tříd,
- závěry a opatření z jednotlivých porad úseků výchovy mimo vyučování,
- závěry a opatření z hodnotících pedagogických rad,
- plány dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, včetně samostudia, na kalendářní roky 2009 až 2013,
- závěry a opatření výchovného poradce a školního metodika prevence a Minimálního preventivního programu školy,
- závěry z vlastního hodnocení pedagogických pracovníků výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže,
- závěry z dotazníkových šetření a anket na úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže,
- zprávy o průběhu a výsledku mimoškolní výchovné akce,
- inventarizační soupisy majetku na úseku výchovy mimo vyučování,
- Školní řád, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny,
- vnitřní předpisy školy.

Formy a metody hodnotících postupů: vlastní hodnocení slovní a písemné, výsledky žáků v soutěžích a přehlídkách, dotazníky, ankety, diskuze, SWOT analýzy, pohovory, pozorování, besedy apod.

Formy procesů vlastního hodnocení:

- a) individuální – každý vychovatel průběžně hodnotí vlastní výchovně vzdělávací činnost a snaží se o její sebereflexi, která umožní i její případnou korekci, což vede k hledání nových metod a forem výchovně vzdělávací činnosti a k dosahování kvalitnějších výsledků vzdělávání,
- b) týmová – kolektiv vychovatelů domova mládeže - metodické sdružení - členěné na metodické komise, hodnotí svou činnost i činnost ostatních vzhledem k vytyčením cílů vzdělávání.

Doplňkové metody

- SWOT analýza vzdělávacích podmínek,
- vzájemné hospitace,
- sebereflexe.

Na základě SWOT analýzy a vzájemných hospitací navrhují vychovatelé společné strategie pro další období, eventuálně inovaci ŠVP domova mládeže.

- c) vedení DM – prostřednictvím pozorování, rozborů, kontrol, včetně hospitací apod. zjišťuje, jak jsou naplňovány vytyčené cíle vzdělávání, další vzdělávání pedagogických pracovníků a jak je plněno poslání domova mládeže a školní jídelny,
- d) zpětná vazba na základě vnější evaluace (ČSI, zřizovatel, zákonní zástupci nezletilých žáků, žáci, absolventi, sociální partneři, zjištění jak domov mládeže vnímá veřejnost v okolí domova mládeže, srovnání s dalšími domovy mládeže např. na Internetu atd.).

Východiskem pro vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže je **SWOT analýza podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání**, kterou ve dvouletém období provádí pracovní tým ve složení: zástupce ředitele pro výchovu mimo vyučování, vedoucí vychovatelé domova mládeže a centra volného času a předsedové metodických komisí, doplnění o vedení školní jídelny.

- **Vedoucí zájmových útvarů** provádí vlastní hodnocení zájmových útvarů za příslušný školní rok, včetně přidané hodnoty zájmového útvaru a zájmu žáků a doporučení pro další školní rok.
- **Všichni pedagogičtí pracovníci a knihovnice** z Informačního centra školy provádí každoročně vlastní hodnocení obsahu ŠVP domova mládeže dle přílohy č. 2 - Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok, včetně monitorování motivace žáků, průběhu a výsledku vzdělávání, zájmu a účasti žáků a doporučení pro další školní rok.
- Příslušný odpovědný vychovatel provádí **hodnocení výchovné akce**, včetně monitorování motivace, zájmu a účasti žáků a přidané hodnoty a výsledků vzdělávání, případně doporučení pro zlepšení do dalšího školního roku, schvaluje příslušný vedoucí vychovatel.
- Vedoucí školní jídelny (p. Libuše Valová) provádí každoročně vlastní hodnocení školní jídelny, které schvaluje zástupce ředitele pro provozně technický úsek.

Součástí vlastního hodnocení ŠVP domova mládeže a výchovy mimo vyučování je hodnocení dodržování Školního řádu, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny, hodnocení klimatu domova mládeže, výchovné skupiny, zájmového útvaru atd., přehled udělených výchovných opatření a pochval a doporučení a návrhů na eliminaci rizik a rizikového chování žáků atd.

Vlastní hodnocení ŠVP domova mládeže spočívá ve srovnávání zjištěné skutečnosti ke zvolenému kritériu:

- kritéria daná školskou legislativou (školský zákon, zákon o pedagogických pracovnících, prováděcí vyhlášky ke školskému zákonu atd.),
- případně zveřejněná kritéria zřizovatele,
- kritéria daná vlastní Střední školou informatiky a spojů, Brno. Čichnova 23 (priority, výchovné a vzdělávací strategie, školní řád, kultura školy),
- kritéria daná zákonnými zástupci nezletilých žáků (požadavky a očekávání),
- kritéria formulovaná v ŠVP domova mládeže (dílní cíle, Vnitřní řád domova mládeže, Vnitřní řád školní jídelny, výsledky soutěží a přehlídek, zájem žáků, participace žáků apod.).

Shrnutí:

Dlouhodobou koncepci výchovy mimo vyučování a ŠVP domova mládeže nelze vytvořit bez objektivních informací o škole a její výchově mimo vyučování, včetně domova mládeže, centra volného času a školní jídelny, bez představy o tom, jaká má škola včetně výchovy mimo vyučování, domova mládeže a školní jídelny být a jaké je jejich poslání. Naplňování koncepce výchovy mimo vyučování je „během na dlouhou trať“, je také závislé na finančních možnostech rozpočtu školy a výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže a na vícezdrojovém a projektovém financování. Chce to cílevědomost, vytrvalost, houževnatost, strategie a koncepčnost. Velký důraz budeme klást na vnitřní hodnocení výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže, které bude zaměřeno na cíle, které jsme si stanovili, posouzení, jak byly splněny, stanovení dobrých výsledků a úkoly pro zlepšení v dalším období. Vlastní hodnocení školy chceme uchopit jako šanci nejen pro stálé zlepšování výchovy a

vzdělávání žáků, ale také pro další odborný rozvoj vychovatelů a dalších pracovníků výchovy mimo vyučování a školní jídelny.

Plnění ŠVP domova mládeže a krátkodobého plánování je kontrolováno v rámci kontrolní činnosti, včetně hospitační, která je v souladu s vnitřní směrnicí č. 2/2002 – Kontrolní systém, v platném znění, jehož zaměření je každoročně rozpracováno zástupcem ředitele pro výchovu mimo vyučování.

Na základě vlastního hodnocení budeme navrhnout řediteli školy případné inovace ŠVP domova mládeže. ŠVP domova mládeže chápeme jako permanentně otevřený systém, který podporuje rozvoj domova mládeže.

Budeme respektovat i **vnější evaluaci** výsledků vzdělávání, které s vlastním hodnocením tvoří ucelený systém rozvoje výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže, školní jídelny a celé Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23.

Kontrolní činnost ve školní jídelně zajišťuje zástupce ředitele pro provozní úsek a vedoucí školního stravování.

Kontrolní kritické body jsou určenými pracovníky kuchyně průběžně sledovány, následnou kontrolu provádí denně vedoucí stravování.

Dle Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 852/2004, o hygieně potravin, se pravidelně provádí vnitřní audit systému kritických bodů. Cílem je uplatňování zásad správné výrobní praxe ve školním stravování.

Minimálně 1 x za rok provádí kontrolu dodržování hygienických předpisů Krajská hygienická stanice Jihomoravského kraje se sídlem v Brně. Případné nedostatky jsou neprodleně odstraňovány.

Kontroly žáků v jídelně provádí pedagogický dozor a jsou zaměřeny zejména na bezpečnost a chování žáků při stravování.

16) Závěrečná ustanovení

Školní vzdělávací program Domova mládeže a Školní jídelny Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova23

Motivační název: „Zapoj se“

Vydán dne 26. srpna 2009

č. j.: 825/2009

Nabývá účinnosti: 1. září 2009

Přílohy:

Příloha č. 1 – Školní řád Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23, včetně Vnitřního řádu domova mládeže a Vnitřního řádu školní jídelny, v platném znění

Příloha č. 2 – Konkrétní obsah výchovně vzdělávací činnosti v Domově mládeže Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23 v Ročním výchovném a vzdělávacím plánu úseku výchovy mimo vyučování, včetně domova mládeže na příslušný školní rok

Zpracovala: PaedDr. Helena Pisarčíková, zástupkyně ředitele pro výchovu mimo vyučování s kolektivem domova mládeže a vedením školní jídelny

Schválil: PaedDr. Vladimír Šimíček, ředitel Střední školy informatiky a spojů, Brno, Čichnova 23

v. r. Vladimír Šimíček

Dne 25. 8. 2009

Školská rada se k jeho návrhu a obsahu vyjádřila dne: 29. 4. 2009
(viz § 168, odstavec 1, písmeno a) školského zákona)

2.upravené vydání z 31. 8. 2010

17) Terminologie – vymezení pojmů

Vzdělávací program (také projekt, kurz) – organizovaný sled vzdělávacích akcí. Příprava může být v následujících krocích: analýza vzdělávacích potřeb, formulování cílů, zpracování návrhu vzdělávacího programu, vypracování učebních osnov, výběr forem, metod a prostředků, časový rozvrh, finanční rozpočet. **Systém vzdělávacích programů** - viz zákon č.561/2004 Sb., par.3., ve znění pozdějších předpisů. Vzdělávání je zaměřeno na budoucnost, má cíl a lze ho proto projektovat. Vzdělávací program je projekt výuky, sloužící k překlenutí **výkonnostní mezery** mezi standardní (požadovanou, plánovanou) výkonností a současnou výkonností jedince (skupiny osob).

Rámcové vzdělávací programy (dále jen RVP), viz zákon č. 561/2004, Sb., par. 4, ve znění pozdějších předpisů – jsou základním prvkem kurikulární reformy. Podle nich si školy připravují své vlastní **školní vzdělávací programy (dále jen ŠVP)** – viz zákon č. 561/2004 Sb., par.5, ve znění pozdějších předpisů. ŠVP vyhovují škole i požadavkům regionu. ŠVP je otevřený dokument, dle potřeby lze upravovat výběr a formulace výchovných a vzdělávacích strategií podle získaných zkušeností.

Modul – samostatná, ucelená, monotematická studijní jednotka s uceleným studijním tématem a se samostatnými výstupy - učebními cíli. Takto vzniklé moduly mohou být různě propojovány do větších celků s cílem vytvořit dílčí nebo ucelený vzdělávací (studijní) program. Modul je částí (jednotkou) vzdělávacího programu (kurzu).

Počáteční vzdělávání – zahrnuje vzdělávání základní, střední a vysokoškolské (primární, sekundární a terciální).

Celoživotní vzdělávání – veškeré všeobecné a odborné vzdělávání a odborná příprava, neformální vzdělávání a informální vzdělávání v průběhu života.

Zájmové vzdělávání – vytváří širší předpoklady pro kultivaci osobnosti na základě jejích zájmů, uspokojuje vzdělávací potřeby v souladu s osobním zaměřením. Dotváří osobnost a její hodnotovou orientaci a umožňuje seberealizaci ve volném čase.

Cíle vzdělávání – společenské požadavky na celkový vzdělanostní a osobnostní rozvoj žáků. Vymezují záměry výuky, výstupy a **výsledky vzdělávání**. Zahrnují hodnoty a postoje, praktické dovednosti, poznatky a porozumění. Míra jejich naplnění je závislá na stupni vzdělání, na schopnostech a dalších předpokladech žáků. Cíle vzdělávání jsou v RVP středního vzdělání vyjádřeny na třech úrovních: obecné cíle středního vzdělání, kompetence absolventa oboru vzdělání a výukové cíle (výsledky vzdělání) v jednotlivých vzdělávacích oblastech. Obecné cíle vzdělávání jsou vyjádřeny z pozice pedagogických pracovníků. Kompetence absolventa a výukové cíle jsou vyjádřeny z pozice žáka. Výsledek vzdělávání (cíl) vyjadřujeme pomocí **aktivních sloves**, kterými vyjadřujeme výsledek vzdělávání (např. žák řeší, vyvodí závěry z pozorování, zpracuje, provede výkres atd.) Na rozdíl od dřívějšího osvojování učiva je vzdělávání v pojetí Rámcových vzdělávacích programů cíleno na naplňování kompetencí, jako závazného výsledku vzdělávání.

Kurikulum – pojem užívaný v české pedagogice až po roce 1989 (z angl. curriculum). Pod tímto pojmem se rozumí vzdělávací program, projekt, průběh vzdělávání a jeho obsah, jeho plánování a hodnocení.

Kurikulární reforma – zásadní změna koncepce kurikula a kurikulární politiky.

Kurikulární politika – strategie tvorby kurikulárních projektů na státní úrovni (Národní program vzdělávání a rámcové vzdělávací programy) a na školní úrovni (školní vzdělávací programy). Pro školská zařízení nejsou vydány rámcové vzdělávací programy, školský vzdělávací program si tvoří dle obsahu stanoveného školským zákonem.

Kurikulární dokumenty - vymezují a popisují program vzdělávání (kurikulum). Vymezují také legislativní a obsahový rámec školního vzdělávacího programu.

Kurikulární rámec – vymezuje v rámcových vzdělávacích programech výukové cíle a obsah vzdělávání – učivo.

Kurikulární přístup – zahrnuje vzdělávací program a průběh pedagogického působení a jeho obsah, včetně kompetencí, které žáci získávají, ale i plánování výchovně vzdělávací činnosti a její hodnocení.

Kompetence – cílem vzdělávání není jen osvojení poznatků a dovedností, ale také vytváření způsobilostí potřebných pro život nebo výkon povolání (schopnosti, znalosti a s nimi související dovednosti, postoje a hodnotové orientace). Formálně se v RVP dělí kompetence na klíčové a odborné.

Klíčové kompetence (KK) – integrované vzdělávací cíle - požadavky na vzdělání, zahrnující soubor vědomostí, praktických dovedností a s nimi souvisejících postojů a hodnotových orientací, které jsou důležité pro osobní rozvoj jedince, jeho aktivní zapojení do společnosti, pracovní uplatnění a celoživotní vzdělávání. Klíčové kompetence jsou univerzálně použitelné. Ve výuce se neváží na konkrétní vyučovací předměty, lze je rozvíjet prostřednictvím všeobecného i odborného vzdělávání, ale i prostřednictvím různých dalších aktivit, které doplňují výuku a kterých se žáci aktivně účastní. Klíčové kompetence jsou stanovovány z pohledu žáka.

Odborné kompetence - vztahují se k výkonu pracovních činností a vyjadřují profesní profil absolventa oboru vzdělání. Odvíjejí se od kvalifikačních požadavků na výkon konkrétního povolání. Představují soubor odborných vědomostí, dovedností, postojů a hodnot potřebných pro výkon pracovních činností nebo skupiny příbuzných povolání.

Obsah vzdělávání – v RVP je chápán jako prostředek k dosažení požadovaných kompetencí absolventa. Zahrnuje poznatky, dovednosti a hodnoty z různých oblastí vzdělávání (např. komunikativní, osobnostní, společenské, profesní, informativní atd.). Je uveden formou požadovaných (předpokládaných) výsledků vzdělávání a jim odpovídajícího učiva. V RVP je obsah vzdělávání strukturován nadpředmětově podle vzdělávacích oblastí (např. jazykové vzdělávání, společenskovední vzdělávání, vzdělávání v ICT, ekonomické vzdělávání, přírodovědné vzdělávání, odborné vzdělávání) a obsahových okruhů, od níž se budou v ŠVP odvíjet konkrétní vyučovací předměty nebo moduly.

Průřezová témata (PT) – jsou společensky důležité oblasti vzdělávání, které pro svůj význam pro absolventa a společnost mají prostupovat celým kurikulem. Proto se zařazují do všech RVP a ŠVP.

Výchovné a vzdělávací strategie (VVS) – společné postupy na úrovni školy nebo školského zařízení, uplatňované ve výuce i mimo výuku, jimiž škola a školské zařízení cíleně utváří a rozvíjí klíčové kompetence. Oblast formulování výchovných a vzdělávacích strategií k jednotlivým klíčovým kompetencím je pro školy a školská zařízení nová a náročná (vybrat a správně zformulovat činnost, která povede k rozvíjení klíčových kompetencí). Výchovné a vzdělávací strategie se uvádějí

v běžném textu do charakteristiky ŠVP případně do charakteristiky předmětu. Výchovné a vzdělávací strategie na úrovni školy jsou společné pro všechny pedagogické pracovníky (konkretizují metody a formy práce, příležitosti a aktivity, které budou uplatňovat). Výchovné a vzdělávací jsou formulovány ke každé klíčové kompetenci, případně společně pro více klíčových kompetencí. Tím je dáno prokazatelně najevo, jak je zajištěno rozvíjení klíčových kompetencí u všech žáků a všemi pedagogickými pracovníky. Výchovné a vzdělávací strategie jsou stanovovány z pohledu pedagogického pracovníka.

Formální vzdělávání - vztahuje se k strukturovanému vzdělávacímu systému (školy základní, střední a vysoké).

Neformální vzdělávání – programy osobního a sociálního vzdělávání, určené pro rozvoj celé řady kompetencí mimo formální vzdělávání. Součástí neformálního vzdělávání je i **zájmová činnost**.

Informální vzdělávání – v průběhu celého života si jednotlivec osvojuje určité postoje, dovednosti, znalosti a hodnoty pod vlivem různých vzdělávacích zdrojů ve svém okolí i z každodenních zkušeností (z domova a jeho okolí, z knih, z médií, ze zkušeností nabytých v práci, při hře atd.).

Zájmové vzdělávání – poskytuje naplnění volného času zájmovou činností ve školských zařízeních.

Žákovské projekty – a jejich následná obhajoba - velmi účinná metoda rozvíjení klíčových kompetencí.

Zájmový útvar – organizační forma pravidelné organizované skupinové zájmové činnosti, zahrnující některou z organizačních forem: kroužek, soubor, klub, oddíl, kurz.

Mediální gramotnost – schopnost člověka kriticky přistupovat k masovým médiím a vybírat si z jejich nabídky kvalitní produkty pro poučení i zábavu.

Mediální výchova – výchova k orientaci v masových médiích, k jejich využívání a zároveň k jejich kritickému hodnocení. Je to relativně nová součást všeobecného vzdělávání.

Finanční gramotnost – kompetence jedince i domácností finančně zabezpečit sebe a svou rodinu, znát tvorbu rodinného rozpočtu a finanční rizika, na jejich základě vybrat vhodné finanční produkty a vytvořit si finanční plán.

Čtenářská gramotnost – schopnost porozumět psanému textu, přemýšlet o něm a používat jej k dosahování určitých cílů, k rozvoji schopností a dovedností a k aktivnímu životu.

Informační gramotnost – mít přístup k informacím, umět je vyhledat, přetvářet je a přenášet je.

Funkční gramotnost – základní dovednosti a schopnost je využívat. Funkční gramotnost ovlivňuje schopnost lidí efektivně se učit a tím je ovlivněna i míra realizace jejich celoživotního učení. K funkční gramotnosti tedy patří čtenářská gramotnost, numerická gramotnost, mediální gramotnost, informační gramotnost, finanční gramotnost apod.

Brainstorming – česky lze přeložit jako bouře mozků. Je to skupinová metoda zaměřená na generování co nejvíce nápadů na dané téma, která vychází z předpokladu, že ve skupině lidé vymyslí více. Nápady zapisuje zapisovatel. Po fázi vymýšlení nápadů se vyberou nejlepší nápady. Kritika metody spočívá naopak v tom, že členové skupiny generují dohromady méně kreativních nápadů, než kdyby pracovali jednotlivě.

18) Použité zkratky

CVČ	Centrum volného času
ČŠI	Česká školní inspekce
DM	Domov mládeže
DVPP	Další vzdělávání pedagogických pracovníků
DVS	Deník výchovné skupiny
ESF	Evropský sociální fond
HACCP (Hazard Analysis and Critical Control Point)	- Systém preventivních opatření - kritických kontrolních bodů ve školním stravování
ICT	Informační a komunikační technologie
JMK	Jihomoravský kraj
KK	Klíčové kompetence
MPP	Minimální preventivní program
MŠMT	Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy
NIDV	Národní institut dalšího vzdělávání
NPČ	Nepřímá výchovná činnosti
NÚOV	Národní ústav odborného vzdělávání
PKT	Pedagogický kolektiv třídy
PPČ	Přímá pedagogická činnost
PT	Průřezová témata
RVP	Rámcový vzdělávací program
SOŠ	Střední odborná škola
SOU	Střední odborné učiliště
ŠVP	Školní vzdělávací program
VMV	Výchova mimo vyučování
VVS	Výchovné a vzdělávací strategie
ZŘ	Zástupce ředitele
ZV	Závodní výbor

19) Literatura

Doporučení Evropského parlamentu a Rady ze dne 18. 12. 2006 o klíčových kompetencích pro celoživotní učení (2006/962/ES).

JEZBEROVÁ, Romana. *Nová koncepce klíčových kompetencí v RVP odborného vzdělávání : (verze 2006).* Praha: Národní ústav odborného vzdělávání, 2007.

HÁJEK, Bedřich. *Kroky vytváření školního vzdělávacího programu pro domov mládeže.* Praha: NIDV, 2008.

Jak dobrá je naše škola?: Sebeevaluace založená na kritériích kvality. Skotské ministerstvo pro školství a průmysl, 1999.

KAŠPAROVÁ, Jana. *Metodika tvorby školních vzdělávacích programů SOŠ a SOU.* Praha: NÚOV, 2007.

PRÁŠILOVÁ, Michaela. *Tvorba vzdělávacího programu.* Praha: Triton, 2006.

Rámcové vzdělávací programy pro obory vzdělávání vlastní střední školy. MŠMT, 2007.

VETEŠKA, Jaroslav – TUREČKOVÁ, Michaela. *Kompetence ve vzdělávání.* 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2008.

HÁJEK, Bedřich – HOFBAUER, Břetislav – PÁVKOVÁ, Jiřina. *Pedagogické ovlivňování volného času: Současné trendy.* 1. vyd. Praha: Portál, 2008.

POL, Milan. *Kultura školy.* 1. vyd. Brno: Masarykova univerzita, 2006.

SITNÁ, Dagmar. *Metody aktivního vyučování.* Praha, Portál, 2009.